

28966 *LLEI 40/1994, de 30 de desembre, d'ordenació del sistema elèctric nacional.* («BOE» 313, de 31-12-1994.)

JUAN CARLOS I

REI D'ESPANYA

A tots els qui vegeu i entengueu aquesta Llei, Sapigueu: Que les Corts Generals han aprovat la Llei següent i jo la sanciono.

EXPOSICIÓ DE MOTIUS

És objectiu fonamental d'aquesta Llei garantir la seguretat del subministrament elèctric, al cost més baix possible i amb una qualitat adequada. Amb aquesta finalitat s'estableix l'ordenació general i bàsica de les activitats destinades al subministrament d'energia elèctrica, i s'atorga al funcionament del sistema elèctric nacional la màxima seguretat jurídica, a l'empara del que disposa l'article 149.1, 13a, 22a, 25a, de la Constitució, la consolidació dels principis bàsics de regulació que han delimitat la normativa elèctrica -obligació de subministrament, planificació conjunta de les necessitats de capacitat a llarg termini, tarifa única i explotació unificada-, i el perfeccionament de determinats aspectes d'ordenació, com el sistema de retribució de les empreses elèctriques i el procés d'integració de l'energia elèctrica.

En aquesta direcció, la Llei introdueix elements de concurrència i competitivitat en la implantació de noves instal·lacions elèctriques i crea el sistema independent, i proporciona un esquema que, mitjançant desplegaments reglamentaris posteriors, ha de permetre una evolució gradual del sistema elèctric nacional de conformitat amb les pautes de desenvolupament dels sistemes elèctrics dels països del nostre entorn i del mercat interior de l'energia.

La delimitació de les activitats que formen part del negoci elèctric introdueix un grau superior de transparència i permet regular de manera diferent aquelles que constitueixen un monopoli natural i les que es poden exercir en condicions competitives, així com establir la remuneració més adequada a cadascuna d'aquestes.

La transcendència social i econòmica del subministrament elèctric ha justificat una intensa intervenció administrativa, la finalitat última de la qual estava constituïda per la garantia d'un subministrament correcte i fiable, element essencial tant per a l'activitat econòmica com per a l'assoliment d'un grau més elevat de benestar social. Aquesta importància ha portat nombrosos ordenaments jurídics, des del moment en què es va generalitzar aquesta forma d'energia, a dotar d'un marc reglamentari les activitats elèctriques.

L'ordenament jurídic espanyol no ha estat aliè a aquest procés històric regulador les manifestacions del qual, amb diversa intensitat, s'han pogut observar a tots els països del nostre entorn econòmic internacional. Així, el 1924, el Decret de 12 d'abril va declarar servei públic el subministrament d'energia elèctrica (principi que també es recull a la Llei 10/1966, de 18 de març, d'expropiació forçosa i sancions en matèria d'instal·lacions elèctriques), que va iniciar una regulació prolixa, de marcat caràcter tècnic, no sempre caracteritzada pel seu ordre i sistema, en la qual les normes de rang legal únicament hi han tingut cabuda, quan això ha estat imprescindible, per regular aspectes fragmentaris de l'activitat del sector elèctric.

En aquest sentit destaca per la seva importància la Llei 49/1984, de 26 de desembre, sobre explotació unificada del sistema elèctric nacional, que va crear els instruments institucionals i legals necessaris per a l'optimització global del sistema elèctric, i va permetre unificar de manera

contínua les explotacions elèctriques empresarials amb criteris d'eficiència econòmica. Aquesta Llei, que va definir i va declarar servei públic de titularitat estatal l'explotació unificada del sistema elèctric, funció fins aleshores realitzada amb escassa coordinació per les diferents empreses elèctriques, va suposar, a més d'una anticipació sobre iniciatives semblants de diferents països comunitaris i de la mateixa Comissió de la CE, un pas rellevant en l'organització del sistema elèctric espanyol.

Tanmateix, com que no és la finalitat de la Llei 49/1984 la regulació de tots els aspectes del sistema elèctric, i atesa l'experiència sobre el funcionament d'aquest a partir de la seva entrada en vigor, s'ha posat de manifest la necessitat d'una nova iniciativa legal capaç de regular d'una manera completa el subministrament d'energia elèctrica en el seu doble i inseparable vessant de bé i de servei, i d'adoptar elements dinamitzadors basats en els més eficaços principis de competència.

La Llei desplega sistemàticament la regulació i ordenació del sistema elèctric nacional, i es refereix sobretot als principis generals. L'organització territorial de l'Estat concebuda per la Constitució afecta la configuració del règim energètic les bases del qual les ha de fixar l'Estat ja que en té la competència exclusiva. La Constitució, els estatuts i les lleis orgàniques de transferència han atribuït competències importants a les comunitats autònomes, tant en l'atorgament d'autoritacions de producció, transport i distribució que no excedeixin l'àmbit territorial de la comunitat, com en el desplegament de les bases que fixa l'Estat. Tanmateix, no es pot desconèixer la transcendència d'una planificació general i la notòria importància que en la integració del sistema elèctric hi té el règim econòmic, tant en la retribució de les activitats, com en el tractament igual a l'usuari mitjançant la fixació d'una tarifa única. El manteniment de la diversificació energètica, necessària garantia del subministrament, també és fonament d'un règim econòmic unitari. Aquest és un aspecte central de la Llei, que requereix una integració de l'energia en la qual s'ha de donar una unitat d'actuació que només pot correspondre a l'Estat. A això s'ha d'afegir l'explotació unificada de l'energia, funció necessària d'optimització que excedeix l'àmbit de les comunitats autònomes.

La planificació elèctrica ha de reflectir els criteris de política energètica, marc ineludible d'un sistema en el qual l'optimització de la capacitat és necessària per garantir el subministrament elèctric en les millors condicions de seguretat, preu i qualitat.

La Llei crea la Comissió del Sistema Elèctric Nacional com a ens regulador del sistema, per vetllar per l'objectivitat i transparència del funcionament, per al qual garanteix la independència dels seus membres.

La diversitat de fonts primàries energètiques i de processos tecnològics per a la transformació d'aquestes energies en electricitat, totes insuficients per si soles per a un proveïment garantit a llarg termini i de preus estables, confereixen a l'electricitat el caràcter de servei o bé compost, la composició equilibrada del qual exigeix un marc temporal de referència capaç d'orientar eficaçment els agents socials i econòmics implicats amb una perspectiva d'abast més gran que la que pot proporcionar, pel seu compte, el mateix mercat.

Per això, en connexió amb aquests principis d'acceptació general, contrastats en l'experiència disponible, el sistema elèctric nacional es defineix com el conjunt de totes les activitats necessàries que conflueixen en el subministrament d'energia elèctrica i que, per aquesta confluència, només es poden exercir de manera harmònica i coordinada, autèntica substància i objecte de la planificació elèctrica.

El sistema elèctric nacional comprèn dos models diferents, denominats sistema integrat i sistema independent. Les activitats compreses en el sistema integrat conserven

la qualificació, tradicional en el nostre ordenament, de servei públic.

Aquest servei, llevat del que afecta l'explotació unificada del sistema elèctric nacional, que es reserva a la titularitat de l'Estat, el poden prestar els particulars en règim de lliure iniciativa, en un marc reglamentari que salvaguardi els interessos generals.

Com que l'objectiu bàsic de la Llei és la garantia de la seguretat del subministrament elèctric en les millors condicions de preu i qualitat, és necessari mantenir la necessària diversificació de les fonts d'energia utilitzades per a la seva producció i l'adequada distribució dels costos que la diversificació implica. L'instrument utilitzat per la Llei per aconseguir aquest resultat és la integració de tota l'energia produïda en un conjunt únic que constitueix una categoria específica amb un valor econòmic diferenciat. Les adquisicions d'energia per a la seva distribució s'entenen procedents d'aquest conjunt i se sotmeten a un procediment de liquidació que condueix a determinar la facturació corresponent a cada subjecte del sistema, el destinatari concret del pagament i la forma en què aquest s'ha de fer.

Aquestes funcions d'integració de l'energia i de la liquidació corresponent dels fluxos econòmics, contraprestació entre els diferents agents econòmics que exerceixen les activitats constitutives del subministrament d'electricitat, s'encomanen, en la seva dimensió administrativa, a la Comissió del Sistema Elèctric Nacional, amb la col·laboració de la societat gestora de l'explotació unificada.

La Llei preveu que, dins el sistema integrat, els consumidors, en els quals concorren característiques peculiars en funció del seu consum, adquireixin energia integrada.

La Llei configura un sistema independent definit per la llibertat d'instal·lació i operació econòmica, només restringit per la preservació dels drets de tercers i per les limitacions tècniques inherents a la mateixa naturalesa de la indústria elèctrica. En aquest sistema l'energia produïda no s'integra en un conjunt únic, sinó que se sotmet a transaccions en condicions lliurement pactades per les parts. D'aquesta manera, la Llei garanteix la prestació del subministrament d'energia elèctrica mitjançant la seva configuració com a servei públic, i alhora permet una prestació alternativa en un règim més liberalitzat, sempre que les necessitats que aquest servei ha de satisfer estiguin prou cobertes, atès que el sistema integrat garanteix el subministrament als usuaris del sistema independent.

L'opció institucional per al sector elèctric espanyol, per la qual clarament es decanta aquesta Llei, persegueix un esquema corporatiu de caràcter horitzontal davant d'una organització vertical, i busca l'especialització dels negocis i de les funcions que integren el subministrament d'energia elèctrica, regula de manera específica aquestes diferents funcions i separa, fins i tot societàriament, algunes activitats, sempre amb l'objectiu de fer transparents els recursos consumits i les rendes generades en les diferents fases del subministrament per contribuir a la màxima eficiència de la funció reguladora de l'Estat i a la gestió empresarial més equilibrada dels negocis implicats. Tot això ha d'afavorir un desenvolupament harmònic i eficient del sector elèctric espanyol, en el qual els incentius a l'eficiència de la funció empresarial trobin en els senyals del mercat els seus fonaments essencials.

Alhora, en el marc del dret comparat, la Llei anticipa els principis al procés de revisió de les principals economies elèctriques dels nostres veïns comunitaris.

Per això, dins els principis generals d'ordenació de les activitats elèctriques, la Llei estableix la impossibilitat que algunes d'aquestes siguin exercides simultàniament per una mateixa entitat, per bé que les disposicions transitòries que hi figuren atorguen un prudent marge temporal dins del qual el Govern ha d'acordar l'exigència de separació jurídica de les activitats de generació de les de la

resta per a les companyies que actualment operen en el sistema.

La separació d'activitats permet remunerar adequadament la generació d'energia, i integrar-la de manera que la liquidació a favor dels productors es tracti nítidament. Se supera així el procediment de compensacions entre els generadors, que introdueix distorsions i falta de claredat en el funcionament del sistema elèctric.

Les activitats que regula la Llei es retribueixen en la forma que aquesta disposa. Les que es porten a terme dins el sistema integrat es remuneren amb càrrec a les tarifes satisfetes pels usuaris. Les tarifes, úniques en tot el territori de l'Estat, les fixa el Govern amb criteris de suficiència i eficàcia aplicant un procediment uniforme i explícit els principis del qual estableix la Llei. Les activitats compreses en el sistema independent es retribueixen en les condicions pactades per les parts. La Llei reconeix les competències necessàries a l'Administració de l'Estat per a l'aplicació de tarifes úniques i el compliment del que s'estableix en matèria de retribució.

La intervenció administrativa que es materialitza en el requisit d'autorització d'instal·lació que estableix l'articulat d'aquesta Llei per a les activitats de generació, transport i distribució, és plenament compatible amb el principi constitucional de llibertat d'empresa que estableixen els articles 38 i 53.1 de la Constitució, i també els números de l'article 149.1 d'aquesta norma esmentats. D'altra banda, es recull d'aquesta manera el principi d'autorització del vigent ordenament jurídic espanyol, i aquesta autorització té un caràcter d'habilitació per a les activitats abans esmentades, que s'ha d'exercir d'acord amb els drets i les obligacions que la Llei estableix i de conformitat amb els criteris de planificació.

La producció d'energia elèctrica se sotmet al règim d'autorització administrativa que s'atorga amb caràcter gairebé general per procediment de lliure concurrència, i es fomenta una competitivitat més gran que beneficia el mateix sistema elèctric nacional.

La Llei presta una particular atenció a l'energia produïda en règim que es qualifica d'especial atenent el caràcter accessori d'una altra activitat industrial, a l'energia primària utilitzada o a la seva potència reduïda.

La Llei no altera els principis generals de regulació de l'explotació unificada del sistema elèctric nacional que estableix l'esmentada Llei 49/1984, però per raons sistemàtiques els incorpora al seu text amb les modificacions que l'ordenació general i l'experiència obtinguda en els anys de vigència d'aquesta la fan aconsellables. L'explotació unificada del sistema elèctric nacional continua conceptuada com un servei públic de titularitat estatal, per la seva especial transcendència sobre la resta d'activitats que configuren el subministrament d'electricitat, i ha de ser desplegada per l'Estat mitjançant una societat de majoria pública. Aquesta societat es configura com a gestor de l'explotació unificada del sistema elèctric nacional amb l'abast que determina la Llei.

La gestió de l'explotació unificada no té, per tant, funcions reguladores que, en canvi, exerceixen els òrgans administratius competents i la Comissió del Sistema Elèctric Nacional a través de l'establiment de les normes de l'explotació unificada i de les normes tècniques de transport, de l'arbitratge de conflictes i de la salvaguarda de la transparència i neutralitat de les actuacions dels subjectes del sistema elèctric nacional, i queden reservades a la societat mercantil abans esmentada funcions estrictes d'execució de les normes d'explotació i de transport, sense perjudici de les que hagi de realitzar en l'exercici de les seves activitats normals en el sector elèctric.

L'existència d'activitats de producció dins el sistema independent fa necessari establir el principi de lliure accés a les xarxes de transport i distribució per als moviments d'energia derivats d'aquestes, configurant un conjunt de

drets l'exercici dels quals queda garantit per la regulació i aplicació concreta d'aquesta.

L'activitat de transport s'ha de fer mitjançant l'autorització administrativa que respon als mateixos principis d'objectivitat que inspiren la regulació de la producció. L'adequació de la xarxa de transport queda garantida per la societat gestora de l'explotació unificada.

Les activitats relatives a la distribució d'energia elèctrica queden sotmeses a una ordenació unificada per garantir per a aquestes unes condicions comunes en tot el territori nacional i la seva relació adequada amb les altres activitats elèctriques. La distribució requereix autorització per a cada instal·lació. L'autorització pot ser atorgada per procediments que promoguin la concurrència entre les empreses distribuïdores. En les condicions que la Llei estableix, les xarxes de distribució poden ser utilitzades per tercers.

La Llei faculta el Govern per regular, quan això sigui aconsellable, com a activitat diferenciada dins el sistema elèctric nacional la comercialització de l'energia elèctrica, que consisteix en la seva venda als usuaris i altres actuacions relacionades amb l'ús final de l'energia.

Els usuaris són afavorits per la regulació sistemàtica que fa la Llei dels principis de qualitat del subministrament elèctric que reben, l'incompliment del qual per les empreses subministradores es pot traduir en una correlativa disminució en la seva facturació. A més, la Llei estableix mesures que, mitjançant una gestió adequada de la demanda, permetin millorar el servei prestat als usuaris i l'eficiència i estalvi energètics. La Llei no pot deixar de regular el procediment perquè les instal·lacions elèctriques compleixin les necessàries normes tècniques i de seguretat, circumstància que s'ha de constatar mitjançant l'autorització administrativa corresponent.

La Llei també ha incorporat els principis de la regulació vigent en matèria d'expropiació forçosa i servituds, i ha declarat la utilitat pública de les instal·lacions elèctriques.

La Llei també regula el règim sancionador en matèria d'energia elèctrica, tipifica adequadament les possibles infraccions i estableix sancions proporcionades i amb un efecte dissuasiu que, de cap manera, aconseguia la normativa anteriorment en vigor.

Finalment, dins les disposicions relatives a situacions específiques que la Llei conté, és destacable la disposició addicional que declara la paralització definitiva dels projectes de construcció de les centrals nuclears de Lemóniz, Valdecaballeros i Unidad II de Trillo, els titulars de les quals han de percebre un percentatge de les tarifes que cada any aprovi el Govern. Amb això, la Llei estableix una solució definitiva per a la coneguda moratòria nuclear.

En definitiva, aquesta Llei es configura com una norma compiladora, ordenadora i sistematitzadora de la legislació i de la normativa vigent, que modifica, reforma i innova d'acord amb criteris de raonable i necessària convergència amb les iniciatives comunitàries i amb el paral·lel desenvolupament d'altres reformes legals en sectors elèctrics de diferents països comunitaris, tot això amb la vocació de contribuir des de la legislació espanyola a la construcció del mercat interior de l'energia elèctrica.

TÍTOL I

Disposicions generals

Competències administratives i planificació

Article 1. *Objecte.*

1. L'objecte d'aquesta Llei és regular les activitats destinades al subministrament d'energia elèctrica, que

consisteixen en la seva generació, transport, explotació unificada del sistema elèctric nacional, intercanvis internacionals, i distribució, amb caràcter general i bàsic en tot el territori de l'Estat.

2. La regulació d'aquestes activitats té com a finalitat assegurar:

- a) L'adequació del subministrament d'energia elèctrica a les necessitats dels consumidors, i
- b) La racionalització, eficiència i optimització d'aquestes, tenint en compte especialment els objectius de política energètica previstos en la planificació del sistema elèctric nacional.

3. El sistema elèctric nacional comprèn un sistema integrat i un sistema independent.

Article 2. *Règim de les activitats.*

1. Les activitats destinades al subministrament d'energia elèctrica desenvolupades en el sistema integrat constitueixen un servei públic, que s'estén a la garantia de subministrament que aquest sistema presta a favor dels usuaris que en el territori nacional utilitzen energia del sistema independent.

2. Es reconeix la lliure iniciativa de les empreses per a l'exercici de les activitats, que estan sotmeses al règim establert d'acord amb aquesta Llei.

L'explotació unificada l'ha de fer l'Estat mitjançant una empresa de majoria pública en la forma que regula el títol V.

Article 3. *Competències administratives.*

1. Correspon a l'Administració General de l'Estat, en els termes que estableix aquesta Llei:

- a) Exercir les facultats de planificació elèctrica en els termes establerts a l'article següent.
- b) Establir mitjançant tarifa el preu de prestació del servei i la remuneració d'aquestes activitats en qualsevol de les modalitats en el sistema integrat.
- c) Exercir les funcions d'ordenació del sistema elèctric nacional que preveu el títol II.
- d) L'explotació unificada del sistema elèctric nacional.
- e) La intervenció en els procediments per a l'autorització d'instal·lacions.
- f) L'ordenació unificada de la distribució de conformitat amb el que disposa l'article 38.
- g) Sancionar, d'acord amb la llei, les infraccions comeses en l'àmbit de la seva competència.
- h) Establiment dels requisits mínims de qualitat i seguretat del subministrament en el sistema integrat.

2. Són instal·lacions de competència estatal aquelles l'aprofitament de les quals afecta més d'una comunitat autònoma o el transport d'energia surt de l'àmbit territorial d'una d'aquestes.

A aquests efectes, s'han de tenir en compte, entre d'altres, els criteris següents:

- a) Emplaçament i traçat de les instal·lacions.
- b) Submissió d'aquestes a l'explotació unificada o incidència en aquesta, a efectes de la qual s'han de considerar, entre altres factors, la potència o tensió de les instal·lacions i la seva repercussió en l'explotació unificada.

3. Correspon, així mateix, a l'Administració General de l'Estat respecte a les instal·lacions de la seva competència:

- a) Atorgar les autoritzacions en els termes i condicions que estableixen aquesta Llei i les disposicions que la despleguen.

b) Impartir instruccions relatives a l'ampliació, millora i adaptació de les xarxes i instal·lacions elèctriques, per a l'adequada prestació del servei i la continuïtat en el subministrament.

c) Inspeccionar, en l'àmbit de la seva competència, a través, si s'escau, de la Comissió del Sistema Elèctric Nacional, i amb la col·laboració dels serveis tècnics de la comunitat autònoma on s'ubiquin les instal·lacions, les condicions tècniques i econòmiques i el compliment de les condicions que estableixen les autoritzacions atorgades en relació amb qualsevol aspecte de la producció, transport i distribució de l'energia elèctrica.

d) Sancionar, d'acord amb el que disposen aquesta Llei i les disposicions que la despleguen, les infraccions comeses.

4. Correspon a les comunitats autònomes en l'àmbit dels seus respectius estatuts:

a) El desplegament legislatiu i reglamentari i l'execució de la normativa bàsica de l'Estat en matèria elèctrica.

b) Autoritzar les instal·lacions elèctriques quan el seu aprofitament no afecti altres comunitats o el transport no surti del seu àmbit territorial, així com exercir les competències d'inspecció i sanció que afectin les instal·lacions.

c) Impartir instruccions relatives a l'ampliació, millora i adaptació de les xarxes i instal·lacions elèctriques de la seva competència, per a l'adequada prestació del servei.

d) Inspeccionar, en l'àmbit de les instal·lacions de la seva competència, les condicions tècniques i econòmiques de les empreses titulars de les instal·lacions i el compliment de les condicions que estableixen les autoritzacions atorgades.

e) Sancionar, d'acord amb la Llei, les infraccions comeses en l'àmbit de la seva competència.

5. L'Administració General de l'Estat pot subscriure convenis de cooperació amb les comunitats autònomes per a la gestió més eficaç de les actuacions administratives relacionades amb les instal·lacions elèctriques.

Article 4. *Planificació elèctrica.*

1. La planificació elèctrica, que té caràcter bàsic i l'àmbit de la qual s'estén a tot el sistema elèctric nacional, l'ha de realitzar l'Estat, amb la participació de les comunitats autònomes, de conformitat amb criteris de garantia del subministrament elèctric, gestió integrada dels recursos energètics a escala nacional, d'estalvi i gestió de la demanda, millora de l'eficiència, rendiment i desenvolupament tecnològic de les instal·lacions elèctriques, protecció del medi ambient i dels drets dels consumidors i usuaris, i de racionalització i objectiva retribució dels costos incorreguts en l'exercici de les activitats elèctriques.

2. La planificació elèctrica s'ha de sotmetre al Congrés dels Diputats.

3. La planificació ha de tenir en compte els aspectes següents:

a) Previsió de la demanda d'energia elèctrica al llarg del període previst.

b) Estimació, amb criteris d'optimització a escala nacional, de la potència que s'ha d'instal·lar per cobrir la demanda prevista i del seu repartiment entre els diferents tipus de centrals i, si s'escau, de l'energia primària que ha de ser utilitzada per a la producció de l'energia elèctrica.

c) Previsions relatives a les instal·lacions de transport i distribució d'acord amb la previsió de la demanda d'energia elèctrica i l'emplaçament de les centrals de generació.

d) L'establiment de les línies d'actuació en matèria de qualitat del servei, tendents a la consecució dels objec-

tius de qualitat, tant en consum final, com en les àrees que, per les seves característiques demogràfiques i tipològiques del consum, es puguin considerar idònies per a la determinació d'objectius diferenciats.

e) Les actuacions sobre la demanda que fomentin la millora del servei prestat als usuaris, així com l'eficiència i l'estalvi energètics.

f) L'ordenació del mercat per a la consecució de la garantia de subministrament.

Article 5. *Coordinació amb plans urbanístics.*

1. La planificació de les instal·lacions de producció, transport i distribució de l'energia elèctrica s'ha de tenir en compte en els diferents instruments d'ordenació urbanística i del territori, i s'han de precisar les possibles instal·lacions, qualificar adequadament els terrenys i establir, si s'escau, les reserves de sòl necessàries per a la ubicació de les noves instal·lacions i la protecció de les existents.

2. Quan raons justificades d'urgència o excepcional interès per al subministrament d'energia elèctrica aconsellin l'establiment d'instal·lacions de producció, transport o distribució, cal atènyer-se al que disposa l'article 244 del text refós de la Llei sobre el règim del sòl i ordenació urbana, aprovat pel Reial decret llei 1/1992, de 26 de juny, o text autonòmic que correspongui. L'acord a què es refereix aquest precepte ha de ser adoptat per l'òrgan corresponent de l'Administració competent per autoritzar la corresponent instal·lació elèctrica.

Article 6. *Comissió del Sistema Elèctric Nacional.*

1. Com a ens regulador del sistema elèctric nacional i per tal de vetllar per l'objectivitat i transparència del seu funcionament, es crea la Comissió del Sistema Elèctric Nacional com a entitat de dret públic amb personalitat jurídica i patrimoni propis, així com plena capacitat d'obrar. La Comissió ha de subjectar la seva activitat al que disposa la Llei 30/1992, de 26 de novembre, quan exerceixi potestats administratives, i s'ha de sotmetre en la resta de la seva activitat al dret privat.

Als efectes del que preveu la Llei general pressupostària, es considera inclosa a l'article 6.5 d'aquesta.

En les seves adquisicions patrimonials i contractació, la Comissió del Sistema Elèctric Nacional està subjecta al dret privat. El seu personal està vinculat a aquesta per una relació subjecta a les normes de dret laboral. La selecció del personal, llevat del de caràcter directiu, s'ha de fer mitjançant convocatòria pública i d'acord amb sistemes basats en els principis de mèrit i capacitat. Aquest personal està subjecte al règim d'incompatibilitats establert amb caràcter general per al personal al servei de les administracions públiques.

La Comissió del Sistema Elèctric Nacional ha d'elaborar anualment un avantprojecte de pressupost amb l'estructura que assenyali el Ministeri d'Economia i Hisenda i l'ha de remetre a aquest per a la seva elevació a l'acord del Govern i posterior remissió a les Corts Generals intergrat en els pressupostos generals de l'Estat. El pressupost té caràcter estimatiu i les seves variacions, quan no afectin les subvencions, han de ser autoritzades pel Ministeri d'Economia i Hisenda, si el seu import no excedeix el 5 per 100 del que estigui, i pel Govern en els altres casos.

El control econòmic i financer de la Comissió del Sistema Elèctric Nacional el porta a terme la Intervenció General de l'Administració de l'Estat, sense perjudici de les funcions que corresponen al Tribunal de Comptes.

La Comissió del Sistema Elèctric Nacional està adscrita al Ministeri d'Indústria i Energia, el qual exerceix el control d'eficàcia sobre la seva activitat i es regeix pel que disposen aquesta Llei i les normes de desplegament d'aquesta.

2. La Comissió està regida pel Consell d'Administració, compost pel president, que exerceix la representació legal de la Comissió, i per sis vocals. Tant el president de la Comissió com els vocals han de ser nomenats entre persones de reconeguda competència tècnica i professional.

3. El president i els vocals han de ser nomenats mitjançant real decret pel Govern, a proposta del ministre d'Indústria i Energia, prèvia compareixença d'aquest i debat a la Comissió competent del Congrés dels Diputats, per constatar el compliment per part dels candidats de les condicions indicades a l'apartat anterior.

El president i els vocals de la Comissió del Sistema Elèctric Nacional són nomenats per un període de cinc anys, i poden ser renovats per un període de la mateixa durada.

4. El president i els vocals cessen per les causes següents:

- a) Expiració del terme del seu mandat.
- b) Renúncia acceptada pel Govern.
- c) Incapacitat permanent per a l'exercici de les seves funcions, incompatibilitat produïda amb posterioritat al seu nomenament com a membre de la Comissió o condemna per delictes dolosos, prèvia instrucció d'expedient pel Ministeri d'Indústria i Energia i cessament pel Govern, a proposta motivada del ministre d'Indústria i Energia.

5. El president i els vocals de la Comissió del Sistema Elèctric Nacional estan subjectes al règim d'incompatibilitats establert per als alts càrrecs de l'Administració General de l'Estat.

6. Els recursos de la Comissió del Sistema Elèctric Nacional estan integrats per:

- a) Els béns i valors que constitueixen el seu patrimoni i els productes i rendes d'aquest.
- b) Els ingressos generats d'acord amb el que preveu l'article 16.1.f) d'aquesta Llei.
- c) Si s'escau, les transferències efectuades amb càrrec als pressupostos generals de l'Estat.

Article 7. *Consell Consultiu de la Comissió.*

1. Com a òrgan d'assessorament de la Comissió, es constitueix el Consell Consultiu, integrat per un nombre màxim de trenta membres, en el qual estan representades les diferents comunitats autònomes, l'Administració General de l'Estat, representants de les companyies del sector elèctric, dels consumidors i usuaris i altres agents socials i de defensa de la preservació del medi ambient, i és presidit pel president de la Comissió del Sistema Elèctric Nacional.

Al si del Consell Consultiu, per tal de facilitar les seves tasques, es crea la Comissió Permanent, integrada per un nombre màxim de quinze membres, d'entre els membres del Consell Consultiu, la composició i funcions del qual s'han de determinar per reglament atenent criteris d'importància relativa quant a potència instal·lada i producció d'electricitat, consum d'electricitat i transcendència de les matèries objecte d'anàlisi per a les diferents representacions.

2. El Consell Consultiu pot informar respecte a les actuacions que realitzi la Comissió del Sistema Elèctric Nacional en l'exercici de les seves funcions atribuïdes per l'article 8. Aquest informe ha de ser al seu torn preceptiu sobre les actuacions que s'han d'exercir en execució de les funcions segona, tercera, quarta i setena.

Article 8. *Funcions de la Comissió del Sistema Elèctric Nacional*

1. La Comissió del Sistema Elèctric Nacional té les funcions següents:

Primera: actuar com a òrgan consultiu de l'Administració en matèria elèctrica.

Segona: participar, mitjançant proposta o informe, en el procés d'elaboració de disposicions generals i en particular del desplegament reglamentari d'aquesta Llei.

Tercera: participar, mitjançant proposta o informe, en el procés de la planificació elèctrica.

Quarta: participar, mitjançant proposta o informe, en el procés d'elaboració dels projectes sobre determinació de tarifes, retribució de les activitats del sector i en el conduent a la determinació del valor integrat de l'energia.

Cinquena: informar en els expedients per a autorització de noves instal·lacions de producció i transport i resolució de concursos promoguts d'acord amb aquesta Llei i les seves disposicions reglamentàries, quan siguin competència de l'Administració General de l'Estat.

Sisena: emetre els informes que li siguin sol·licitats per les comunitats autònomes quan ho considerin oportú en l'exercici de les seves competències en matèria elèctrica.

Setena: aprovar, de conformitat amb els reglaments que es dictin en la matèria, les normes de transport a què es refereix l'article 34 i les normes de l'explotació unificada, dictar les instruccions per a la seva execució, vetllar pel seu compliment, així com resoldre les reclamacions que es puguin presentar en la seva aplicació, sense perjudici de les competències que puguin correspondre en aquesta matèria a altres entitats o institucions de l'Estat.

Vuitena: realitzar, amb la col·laboració de la societat gestora de l'explotació unificada, la liquidació de l'energia, de conformitat amb l'article 11.3.

Novena: inspeccionar, a petició de l'Administració General de l'Estat o de les comunitats autònomes competents, les condicions tècniques de les instal·lacions, el compliment dels requisits que estableixen les autoritzacions, les condicions econòmiques i actuacions dels subjectes del sistema elèctric en tot el que pugui afectar l'aplicació de les tarifes i criteris de remuneració de les activitats elèctriques, així com l'efectiva separació d'aquestes activitats en els termes en què sigui exigida.

Desena: actuar com a òrgan arbitral en les relacions entre els subjectes que realitzin les activitats que preveu el sistema elèctric nacional que preveu l'article 10 d'aquesta Llei, i específicament les relatives a l'accés a les xarxes de transport i distribució.

Onzena: determinar, en els termes que preveu aquesta Llei, els subjectes concrets del sistema integrat a l'actuació dels quals siguin imputables deficiències en el subministrament als usuaris i que determinin reduccions en la retribució de les seves activitats.

Dotzena: proposar d'ofici la iniciació dels expedients sancionadors que s'incoïn de conformitat amb el que disposa aquesta Llei, quan siguin de la competència de l'Administració General de l'Estat, i emetre informe, quan sigui requerida per fer-ho, sobre els expedients sancionadors iniciats per les diferents administracions.

Tretzena: acordar la seva organització i funcionament intern, seleccionar i contractar el personal.

Catorzena: elaborar anualment una memòria d'activitats que s'ha de remetre a les comissions competents del Congrés dels Diputats i del Senat.

Quinzena: vetllar perquè els subjectes que realitzin les activitats que preveu el sistema elèctric nacional les portin a terme sense pràctiques restrictives de la competència o abusives de la situació de domini en el mercat.

Setzena: les altres funcions que li atribueix aquesta Llei o que li encomani per reglament el Govern a proposta del ministre d'Indústria i Energia.

2. La Comissió del Sistema Elèctric Nacional pot recollir dels subjectes del sistema elèctric tota la informació que requereixi en l'exercici de les seves funcions.

3. Les decisions de la Comissió del Sistema Elèctric Nacional com a ens regulador del funcionament d'aquest Sistema són susceptibles de recurs ordinari davant el ministre d'Indústria i Energia.

4. Per raons d'interès general, el Govern, a proposta del ministre d'Indústria i Energia, pot acordar la suspensió de l'aplicació de decisions de la Comissió d'Energia Elèctrica Nacional, mitjançant resolució motivada i publicada en el «Butlletí Oficial de l'Estat».

TÍTOL II

Ordenació del sistema elèctric nacional

Article 9. *Sistema elèctric nacional.*

1. El sistema elèctric nacional comprèn les activitats de producció i intercanvis internacionals, explotació unificada, transport i distribució de l'energia elèctrica en tot el territori de l'Estat.

S'han de regular per reglament les especificitats de les activitats anteriors, que s'exerceixin en els territoris insulars i extrapeninsulars, amb l'informe previ de les comunitats autònomes afectades.

2. Per garantir la seguretat del subministrament elèctric s'ha de mantenir, de conformitat amb els principis de planificació, la necessària diversificació de les fonts d'energia primària i de tecnologia de generació. Els costos d'aquesta diversificació han de ser distribuïts, de forma no discriminatòria, entre els subjectes que integren el sistema elèctric nacional, de conformitat amb el que disposen aquest títol i el títol III d'aquesta Llei.

Amb aquesta finalitat, amb l'excepció que preveu l'apartat següent, tota l'energia del sistema elèctric nacional s'ha d'integrar en un conjunt únic que com a tal ha de rebre el tractament que resulta d'aquesta Llei.

3. En els casos previstos a l'article 12 d'aquesta Llei, l'energia objecte de les activitats compreses en el sistema elèctric nacional no s'ha d'integrar en la forma disposada a l'apartat anterior.

Article 10. *Subjectes del sistema elèctric nacional.*

1. Les activitats compreses en el sistema elèctric nacional, les exerceixen els subjectes següents:

a) Els generadors d'energia elèctrica tenen la funció de construir, operar i mantenir les centrals de producció.

b) Els qui realitzen la incorporació al sistema elèctric nacional d'energia procedent d'altres sistemes exteriors mitjançant la seva adquisició en els termes que preveu l'article 13.

c) La societat, a què fa referència el títol V d'aquesta Llei, gestiona el servei públic d'explotació unificada del sistema elèctric nacional.

d) Els transportistes tenen les funcions de construir, mantenir i maniobrar les instal·lacions de transport.

e) Els distribuïdors tenen la funció de construir, mantenir i operar les instal·lacions de distribució destinades a situar l'energia en els punts de consum i procedir a la seva venda als usuaris finals.

2. La Comissió del Sistema Elèctric Nacional ha de vetllar per la transparència i objectivitat del funcionament del sistema i realitzar les funcions derivades de la integració de l'energia que regula aquesta Llei.

Article 11. *Sistema integrat.*

1. S'estableix, dins del sistema elèctric nacional, un sistema integrat, que té les característiques següents:

a) Planificació conjunta de la generació, intercanvis internacionals, transport i distribució als efectes de cobertura de la demanda d'energia elèctrica.

b) Explotació unificada de tots els elements de producció i transport, així com dels intercanvis internacionals d'energia elèctrica, amb les excepcions que per al règim especial de producció es desprenen d'aquesta Llei.

c) Integració econòmica de l'energia, d'acord amb el número 3 d'aquest article.

d) Aplicació d'una tarifa única per a cada tipus de consum d'energia elèctrica.

El sistema integrat, atesa la seva qualificació de servei públic, ha de garantir el subministrament d'energia a tots els usuaris dins el territori nacional.

2. S'ha d'integrar en aquest sistema la totalitat de l'energia produïda en el territori nacional, així com la sotmesa a intercanvis internacionals, llevat de l'autoconsumida i la que, d'acord amb l'article 12, forma part del sistema independent. No obstant això, en les condicions que es determinin per reglament, també es pot incorporar al sistema integrat energia procedent del sistema independent.

3. La Comissió del Sistema Elèctric Nacional ha de procedir, en els termes del títol III i les seves normes de desplegament, amb la col·laboració de la societat gestora de l'explotació unificada, a la liquidació de l'energia i determinar, tenint en compte el valor integrat de l'energia i el de les activitats que tenen com a finalitat la posada a disposició per al seu ús, l'import corresponent a cada subjecte del sistema integrat, el destinatari concret del pagament i la forma com aquest s'ha de realitzar.

Article 12. *Sistema independent.*

1. L'Administració General de l'Estat pot autoritzar, amb l'informe previ de la Comissió del Sistema Elèctric Nacional i tenint en compte els criteris de planificació energètica i la incidència en el funcionament del sistema integrat com a servei públic de subministrament, que l'energia produïda per instal·lacions determinades quedi exclosa del sistema integrat, sense perjudici de les competències per a l'autorització de les instal·lacions.

Aquesta energia, en les condicions lliurement acordades per les parts, pot ser objecte d'intercanvis internacionals, cedir-se als qui reuneixin les característiques que s'estableixin per reglament o, excepcionalment, ser adquirida per a la seva incorporació al sistema integrat de conformitat amb els principis establerts a l'article 13 respecte als intercanvis internacionals d'energia.

2. El sistema integrat ha de prestar els serveis que l'adquisició de l'energia requereix i garantir la cobertura del subministrament alternatiu als usuaris del sistema independent, que han de compensar adequadament els costos resultants.

3. Les activitats realitzades en el sistema independent no han d'afectar negativament l'explotació unificada ni el transport i distribució del sistema integrat. Els qui realitzin les activitats estan subjectes a les instruccions concretes que amb aquesta finalitat els imparteixin la societat gestora de l'explotació unificada.

Article 13. *Intercanvis internacionals d'electricitat.*

1. Es poden realitzar intercanvis internacionals d'electricitat tant en el sistema integrat com en el sistema independent.

2. Els intercanvis a curt termini que tinguin per objecte l'optimització i suport del funcionament normal del sistema integrat han de ser realitzats per la societat gestora de l'explotació unificada.

3. Les importacions a llarg termini per al sistema integrat poden ser realitzades pels generadors quan la

garantia de potència provingui d'instal·lacions de generació i per la societat gestora de l'explotació unificada quan la garantia de potència sigui proporcionada pel conjunt d'instal·lacions d'un sistema elèctric integrat, prèvia autorització administrativa atorgada pel Ministeri d'Indústria i Energia en els termes que s'estableixin per reglament i que pot ser atorgada mitjançant un procediment que assegurï la concurrència i respongui als principis que estableix aquesta Llei per a l'adjudicació d'unitats de producció mitjançant concurs.

4. Les exportacions d'energia a llarg termini del sistema integrat, les ha de fer la societat gestora de l'explotació unificada en el marc de la planificació elèctrica i prèvia autorització administrativa atorgada pel Ministeri d'Indústria i Energia.

5. Els intercanvis internacionals d'electricitat en el sistema independent són lliures de conformitat amb el que disposa l'article 12.

Article 14. *Separació d'activitats en el sistema integrat.*

1. Les societats mercantils que exerceixen activitats compreses en el sistema integrat han de tenir com a objecte social exclusiu l'exercici d'aquestes activitats, i, per tant, no poden actuar en el règim especial que regula el títol IV, o en el sistema independent, ni realitzar activitats elèctriques a l'exterior ni en altres sectors econòmics.

2. Cap societat pot tenir com a objecte social l'exercici simultani d'activitats de producció i de distribució. En el cas en què també tinguin activitats de transport, aquestes s'han de desenvolupar amb l'adequada separació comptable i de gestió.

3. No obstant això, en un grup de societats es poden exercir activitats incompatibles d'acord amb la Llei, sempre que siguin exercides per societats diferents. A aquest efecte, l'objecte social d'una entitat pot comprendre activitats incompatibles de conformitat amb els apartats anteriors, sempre que es prevegi que una sola de les activitats sigui exercida de forma directa, i les altres mitjançant la titularitat d'accions o participacions en altres societats que, si exerceixen activitats elèctriques, s'ajustin al que regulen els apartats 1 i 2.

4. Les societats que exerceixen activitats de producció en el règim especial que regula el títol IV poden exercir activitats en altres sectors econòmics.

5. Han de ser aprovades per la Comissió del Sistema Elèctric Nacional les participacions realitzades per societats amb activitats elèctriques en qualsevol entitat que realitzi activitats de naturalesa mercantil, així com les transaccions econòmiques entre societats del mateix grup quan afectin una societat que exerceixi aquestes activitats. Només es poden denegar les autoritzacions com a conseqüència de l'existència de riscos significatius o efectes negatius, directes o indirectes, sobre les activitats que regula aquesta Llei, i per aquestes raons es poden dictar autoritzacions que expressin condicions en les quals es poden realitzar les operacions. Se n'exceptuen les societats que exerceixen activitats elèctriques de producció exclusivament en el règim especial.

TÍTOL III

Règim econòmic

Article 15. *Retribució de les activitats que regula la Llei.*

1. Les activitats compreses en el sistema elèctric nacional es retribueixen econòmicament tal com disposa aquesta Llei.

2. Les activitats exercides dins el sistema integrat es retribueixen amb càrrec a les tarifes satisfetes pels usuaris.

3. Les activitats compreses en el sistema independent es retribueixen en les condicions acordades pels qui les exerceixen i els adquirents de l'energia. Aquestes condicions s'han de comunicar a l'Administració.

Les quantitats corresponents a la compensació dels costos als quals es refereix l'article 12.2, les han de lliurar els qui realitzin activitats en el sistema independent a la corresponent empresa distribuïdora. Si aquesta manca, el lliurament s'ha de fer tal com determini la Comissió del Sistema Elèctric Nacional.

Article 16. *Activitats del sistema integrat.*

1. Per a la determinació de les tarifes que han de satisfer els usuaris del sistema integrat, el Govern ha d'establir la retribució global i conjunta de les activitats d'aquest sistema, mitjançant el reconeixement dels costos imputables a cadascuna d'aquestes amb criteris objectius i no discriminatoris que incentivin la millora de l'eficàcia de la gestió, l'eficiència de les activitats i la qualitat del subministrament elèctric, de conformitat amb un mètode uniforme que ha de respondre als principis següents:

a) Els costos reconeguts a les diferents activitats es calculen de forma estàndard en funció de fórmules i paràmetres transparents i objectius fixats pel Ministeri d'Indústria i Energia.

b) Els costos reconeguts per a l'activitat de generació han d'incloure costos d'inversió, de combustible i altres costos d'explotació.

Totes les instal·lacions que estiguin en la seva vida útil han de rebre durant aquesta una retribució que permeti la recuperació del cost reconegut de la inversió a la seva posada en funcionament d'acord amb les taxes de retribució que de conformitat amb l'evolució dels mercats financers determini el Ministeri d'Indústria i Energia.

c) Els costos reconeguts per a les activitats de transport i distribució han d'incloure els costos d'inversió i altres costos d'explotació.

A les activitats de distribució també s'han de reconèixer costos de gestió comercial que poden incloure els costos de programes de gestió de la demanda als quals es refereix l'article 44 quan es compleixin els objectius previstos.

Els costos d'inversió de les instal·lacions que estiguin en la seva vida útil s'han de retribuir de manera que es recuperi el cost reconegut de la inversió a la seva posada en funcionament d'acord amb les taxes de retribució que de conformitat amb l'evolució dels mercats financers determini el Ministeri d'Indústria i Energia o mitjançant mecanismes equivalents, atenent les característiques de les instal·lacions i la naturalesa de les activitats.

d) L'explotació unificada del sistema elèctric nacional té reconegut un cost estàndard com a retribució per a la cobertura dels seus costos.

e) Les incorporacions d'energia de sistemes elèctrics exteriors o del sistema independent s'han de retribuir de conformitat amb el seu cost reconegut.

f) La retribució del sistema ha d'incloure com a costos els que a aquests efectes es reconeixin a la Comissió del Sistema Elèctric Nacional.

2. Les instal·lacions i importacions que, de conformitat amb el que disposa aquesta Llei, siguin autoritzades mitjançant un procediment de concurs s'han de retribuir de conformitat amb el que resulti de les condicions d'adjudicació.

3. Els costos de l'energia cedida al sistema integrat pels productors en règim especial s'han de reconèixer d'acord amb el seu règim retributiu.

4. La retribució global i conjunta del sistema integrat està constituïda per la suma dels costos definits al número 1, deduïts els ingressos derivats de l'accés a la xarxa per tercers, els quals derivin de la garantia de subministrament i altres serveis a favor del sistema independent a què es refereix l'article 12.2, els resultants de la venda d'energia a altres sistemes exteriors i aquells altres ingressos que es determinin per reglament.

5. La relació entre la retribució global definida al número anterior i la previsió de la demanda fixada pel Ministeri d'Indústria i Energia determina el cost mitjà del quilowatt/hora previst i té el caràcter de tarifa de referència del sistema.

6. Igualment, el Govern ha d'establir el procediment pel qual a partir de la retribució global i conjunta es pugui determinar el valor integrat de l'energia, abans de la imputació de costos de transport i distribució, a partir del qual es pot establir un valor referit a períodes de temps concrets.

7. El Govern ha d'establir el procediment per a la retribució dels qui realitzin cada tipus d'activitat, d'acord amb el que disposen els apartats anteriors. La retribució s'ha de fer amb càrrec als ingressos procedents de la recaptació de les tarifes de conformitat amb el que disposa aquesta Llei.

A aquesta finalitat, el reconeixement dels costos de les diferents activitats s'ha de fer de manera objectiva i no discriminatòria mitjançant un procediment equivalent en totes les activitats, de manera que s'incentivi l'eficiència econòmica de la gestió.

La retribució de l'energia excedentària definida a l'article 29.2, cedida pels productors en règim especial, l'ha de determinar el Govern, aplicant criteris que reflecteixin l'oportunitat que per al sistema integrat tingui en cada moment aquesta forma de producció i tenint en compte la seva contribució a la diversificació de les fonts d'energia primària i de tecnologia de generació, l'eficiència energètica, la protecció del medi ambient i el desenvolupament d'energies renovables.

8. El Govern ha d'establir el règim dels drets per connexions de servei i altres actuacions necessàries per atendre els requeriments de subministrament dels usuaris.

Article 17. *Aprovació de les tarifes.*

1. Anualment, o quan circumstàncies especials ho aconsellin, previs els tràmits i informes oportuns, el Govern, mitjançant reial decret, ha de procedir a l'aprovació o modificació de la tarifa de referència a què es refereix l'article anterior, i ha d'aplicar per a això el mètode uniforme per a la fixació de la retribució global i conjunta de les activitats compreses en el sistema integrat.

2. En la forma que es determini per reglament, s'han de fixar les diferents tarifes que han de satisfer els usuaris.

Article 18. *Contingut i caràcter de les tarifes.*

1. Les tarifes que han de satisfer els usuaris del subministrament elèctric tenen el caràcter d'úniques en tot el territori nacional, sense perjudici de les seves especialitats; han de respondre, en la forma que es determini per reglament, a una estructura bàsica composta, almenys, d'un element fix i un element variable, i han d'incloure complements per raó de la forma de consum.

2. Les tarifes aprovades pel Govern tenen el caràcter de màximes.

Les empreses distribuïdores han de comunicar al Ministeri d'Indústria i Energia les tarifes que apliquin efectivament.

Les diferències entre les tarifes màximes aprovades i les que, si s'escau, apliquin els distribuïdors per sota d'aquestes han de ser suportades per aquests, sense per-

judici del reconeixement de costos resultat de la consecució d'objectius previstos en programes de gestió de la demanda regulats a l'article 44.

3. Els consumidors, en els quals concorren consums d'entitat localitzats territorialment, que es determinin de manera objectiva i no discriminatòria, poden adquirir energia pel seu valor integrat, determinat de conformitat amb l'article 16.6, i satisfer a més les quantitats que corresponguin al seu accés a les xarxes de transport i distribució, de conformitat amb els articles 37 i 41, o alternativament segons les tarifes que a aquests efectes determini el Govern.

S'han de determinar per reglament les característiques i condicions que han de reunir aquests consumidors o agrupació d'aquests, si s'escau, i específicament pel que fa a energia consumida, potència, demanda, condicions i aparells de mesura, característiques del consum i gestió de la demanda.

4. Si com a resultat de les inspeccions practicades es determina que la qualitat del servei és inferior a l'establerta per reglament, l'Administració competent pot acordar una reducció en la facturació que ha d'abonar l'usuari en la forma que disposi el Reglament que es dicti d'acord amb l'article 46.

La Comissió del Sistema Elèctric Nacional ha de determinar els subjectes del sistema integrat a l'actuació dels quals sigui imputable la deficiència i, per això, hagin de suportar la reducció corresponent en la retribució de la seva activitat.

5. Les tarifes aprovades per l'Administració per a cada categoria de consum no han d'incloure l'impost sobre el valor afegit o qualsevol altre tribut que no respongui a principis uniformes per a tot el territori nacional.

L'import dels tributs s'ha d'afegir a les tarifes corresponents, ha de ser satisfet pels usuaris i ha de ser indicat de forma separada i explícita en la factura del subministrament.

6. Amb la finalitat que hi hagi la màxima transparència en els preus del subministrament d'energia elèctrica, s'han de desglossar en la facturació a l'usuari, en la forma que es determini per reglament, els imports corresponents al cost del servei, la imputació dels costos específics a què es refereix la disposició addicional quarta i els impostos que gravin el consum d'electricitat.

Article 19. *Cobrament i liquidació de les tarifes.*

1. Les tarifes elèctriques les han de cobrar les empreses que realitzin les activitats de distribució de l'energia elèctrica mitjançant la seva venda als usuaris.

El cobrament de les tarifes s'ha de realitzar per compte del sistema integrat i els distribuïdors han de donar a les quantitats recaptades l'aplicació que sigui procedent de conformitat amb l'apartat següent.

2. El Govern ha d'establir per reglament el procediment de repartiment dels fons recaptats pels distribuïdors entre els qui realitzen les activitats incloses en el sistema integrat, d'acord amb la retribució que els correspongui de conformitat amb els articles 11.3 i 16.7.

Article 20. *Comptabilitat i informació.*

1. Les entitats que exerceixin les activitats que regula aquesta Llei, han de portar la seva comptabilitat d'acord amb el capítol VII de la Llei de societats anònimes, encara que no tinguin aquest caràcter.

El Govern ha de regular les adaptacions que siguin necessàries en cas que el titular de l'activitat no sigui una societat anònima.

2. Sense perjudici de l'aplicació de les normes generals de comptabilitat a les empreses que realitzin activitats regulades per aquesta Llei o les seves societats domi-

nants, el Govern pot establir per a aquestes les especialitats comptables i de publicació de comptes que es considerin adequades, de manera que es reflecteixin amb nitidesa els costos i ingressos de les activitats elèctriques i les transaccions realitzades entre societats d'un mateix grup, si alguna d'aquestes realitza activitats elèctriques en el sistema integrat.

Entre les especialitats comptables que ha d'establir el Govern per a les empreses que realitzin activitats elèctriques, s'ha de concedir una atenció especial a la inclusió en els comptes anuals de la informació relativa a les actuacions empresarials amb incidència sobre el medi ambient, amb l'objectiu d'integrar de manera progressiva els criteris de preservació de l'entorn en els processos de decisió econòmica de les empreses.

3. Les entitats han d'explicar en la memòria adjunta als comptes anuals els criteris aplicats en el repartiment de costos respecte a les altres entitats del grup que realitzin activitats elèctriques diferents.

Aquests criteris s'han de mantenir i no s'han de modificar, llevat de circumstàncies excepcionals. Les modificacions i la seva justificació han de ser explicades en la memòria anual a l'exercici corresponent.

4. Les empreses han de proporcionar a l'Administració la informació que els sigui requerida, en especial en relació amb els seus estats financers, que ha de ser verificada anualment mitjançant auditories externes a la mateixa empresa. L'obligació d'informació també s'estén a la societat dominant de la que realitza activitats elèctriques o a aquelles del grup que realitzin operacions amb aquesta.

5. S'ha d'incloure informació, en els comptes anuals, relativa a les actuacions empresarials que es materialitzin en projectes d'estalvi, eficiència energètica i de reducció de l'impacte mediambiental pels quals es produeixi la deducció per inversions que preveu aquesta Llei.

TÍTOL IV

Producció d'energia elèctrica

CAPÍTOL I

Règim ordinari

Article 21. *Activitats de producció d'energia elèctrica.*

1. La construcció, explotació, modificació, transmissió i tancament de cada instal·lació de producció d'energia elèctrica està sotmesa al règim d'autorització administrativa prèvia en els termes que estableixen aquesta Llei i les disposicions de desplegament.

2. Els sol·licitants d'autoritzacions per a instal·lacions de producció d'energia elèctrica han d'acreditar els aspectes següents:

- Les condicions tècniques i de seguretat de les instal·lacions proposades.
- El compliment adequat de les condicions de protecció del medi ambient.
- Les circumstàncies de l'emplaçament de la instal·lació.
- La seva capacitat legal, tècnica i economicofinancera per a la realització del projecte.

3. Les autoritzacions a què es refereix l'apartat 1 les atorga l'Administració competent, sense perjudici de les concessions i autoritzacions necessàries, d'acord amb altres disposicions aplicables, per establir les centrals i instal·lacions necessàries.

En el cas d'instal·lacions de producció l'autorització de les quals hagi de ser atorgada per les comunitats autòno-

mes, aquestes han de sol·licitar l'informe previ de l'Administració General de l'Estat en el qual s'han de consignar les possibles afeccions de la instal·lació projectada a la planificació, explotació unificada i règim econòmic que regula aquesta Llei, que l'Administració autoritzant ha de tenir en compte en l'atorgament de l'autorització. Quan, de conformitat amb el que disposa l'apartat següent, l'autorització s'atorgui mitjançant concurs, l'informe de l'Administració General de l'Estat ha de tenir com a objecte, a més, les bases d'aquest.

4. Les autoritzacions de construcció, explotació i modificació substancial de les instal·lacions s'han de concedir preferentment mitjançant concurs quan es tracti d'instal·lacions compreses en el sistema integrat, en la forma regulada a l'article 23. El concurs pot ser promogut a sol·licitud dels interessats.

En el cas de modificació no substancial de les instal·lacions existents, les autoritzacions han de correspondre inicialment al titular d'aquestes.

5. Els titulars de les autoritzacions estan obligats a mantenir la capacitat de producció que preveuen aquestes i a proporcionar a l'Administració informació periòdica de totes les dades que afectin les condicions que van determinar-ne l'atorgament.

6. L'activitat de producció ha d'incloure la transformació d'energia elèctrica, i també, si s'escau, el transport fins a la xarxa de transport o de distribució.

7. Els titulars d'autoritzacions d'instal·lacions de producció han de revestir la forma de societat mercantil de nacionalitat espanyola o, si s'escau, d'un altre Estat membre de la Unió Europea amb establiment permanent a Espanya.

Article 22. *Aprofitaments hidràulics necessaris per a la producció d'energia elèctrica.*

1. Quan l'establiment d'unitats de producció elèctrica requereixi autorització o concessió administrativa de conformitat amb el que disposa la Llei 29/1985, de 2 d'agost, d'aigües, cal atènyer-se al que estableixen la Llei esmentada, aquest article i les seves disposicions de desplegament corresponents.

2. Quan, tant en matèria hidràulica com energètica, en sigui competent l'Estat, l'atorgament de l'autorització d'unitats de producció i de la concessió per a l'ús de les aigües que aquelles han d'utilitzar pot ser objecte d'un sol expedient i de resolució única mitjançant concurs públic, amb la participació dels departaments ministerials o, si s'escau, organismes de conca competents, en la forma i amb la regulació que determinin per reglament, sense perjudici de les competències pròpies de cada departament.

El concurs públic s'ha d'ajustar a les previsions dels plans hidrològics i energètics en matèria elèctrica.

El règim econòmic de la unitat de producció proposat és el criteri determinant de l'adjudicació, sempre que es compleixin satisfactòriament els requisits mínims que estableix el plec de bases de concurs, sobretot els relatius a la qualificació tècnica dels sol·licitants, emplaçament, efectes ambientals, règim hidràulic, cànons concessionals, terminis de reversió i característiques tècniques de les obres.

3. En el procediment d'atorgament de concessions i autoritzacions per a l'ús de les aigües per a la producció d'energia elèctrica o necessari per al funcionament d'unitats de producció no hidràuliques instat per particulars, és preceptiu l'informe previ de l'Administració competent en matèria energètica que hagi d'autoritzar, de conformitat amb el que disposa aquesta Llei, les unitats de producció. El Ministeri d'Indústria i Energia pot promoure la transformació del procediment en el de concurs a què es refereix l'apartat 2 d'aquest article, per a instal·lacions la potència instal·lada de les quals superi els 5.000 kVA.

També es requereix l'informe previ per treure a concurs públic la concessió per utilitzar exclusivament amb fins hidroelèctrics preses d'embassament o canals construïts totalment o parcialment amb fons de l'Estat o propis dels organismes de conca. En el cas d'aprofitaments hidroelèctrics superiors a 5.000 kVA, el concurs es pot transformar en el procediment previst a l'apartat 2 d'aquest article. L'informe s'ha de limitar exclusivament a qüestions pròpies de la competència de l'Administració elèctrica.

El Govern, mitjançant real decret, pot modificar el límit de 5.000 kVA esmentat en aquest article quan es donin circumstàncies que ho justifiquin.

4. Les autoritzacions i concessions per als usos assenyalats en els apartats anteriors no poden ser atorgades quan sigui desfavorable l'informe emès per l'Administració competent per autoritzar les unitats de producció.

Article 23. *Adjudicació d'unitats de producció mitjançant concurs.*

1. Les autoritzacions de construcció, explotació i modificació substancial d'unitats de producció s'han d'atorgar preferentment mitjançant un procediment, que asseguri la concurrència, promogut i resolt per l'Administració competent.

2. Els criteris que determinen l'adjudicació de l'autorització han d'atendre, entre altres circumstàncies, la qualificació tècnica dels sol·licitants, el règim econòmic proposat, la incidència de la instal·lació en el sistema elèctric nacional, els objectius de diversificació de les energies primàries per al sistema integrat i l'impacte ambiental de la instal·lació, i a aquests efectes es poden establir mecanismes per avaluar el cost atribuïble a l'impacte ambiental.

3. A més, les bases del concurs han d'incorporar condicions relatives a la destinació de la instal·lació per al cas de cessament en l'explotació d'aquestes pel titular i que poden suposar la seva transmissió forçosa o desmantellament.

Article 24. *Transmissió d'unitats de producció i canvi de sistema.*

1. La transmissió d'unitats de producció que hagin estat autoritzades de conformitat amb el que disposen els articles precedents requereix autorització administrativa. L'adquirent ha de reunir les condicions exigides al transmissor i se subroga en totes les obligacions pendents de compliment que hagi assumit aquest.

2. Les unitats de producció han d'operar dins el sistema per al qual van ser autoritzades. Excepcionalment, el Ministeri d'Indústria i Energia, amb l'informe previ de la Comissió del Sistema Elèctric Nacional, pot autoritzar el canvi de sistema a centrals autoritzades sempre que això estigui d'acord amb la planificació elèctrica i no en resultin perjudicis per al servei públic de subministrament elèctric.

Article 25. *Contingut de l'autorització d'unitats de producció.*

1. L'autorització d'unitats de producció ha de contenir tots els requisits que hagin de ser observats en la seva construcció i explotació.

2. En particular, els titulars d'aquestes autoritzacions estan obligats a:

a) Incorporar-se al sistema integrat i sotmetre's als seus principis de conformitat amb el títol II, llevat de les instal·lacions autoritzades per a la producció en el sistema independent.

b) Sotmetre's a les ordres i instruccions de les autoritats competents.

c) Complir la normativa tècnica de generació, així com les normes d'explotació unificada i transport que es dictin a aquest efecte.

3. L'incompliment de les condicions i requisits que estableixen les autoritzacions o la variació substancial dels pressupostos que van determinar el seu atorgament poden donar lloc a la seva revocació.

CAPÍTOL II

Règim especial

Article 26. *Règim especial de producció elèctrica.*

1. Les activitats de producció d'energia elèctrica en el sistema integrat tenen la consideració de producció en règim especial en els casos següents:

a) Cogeneració i altres formes de producció d'electricitat associades a activitats no elèctriques sempre que suposin un alt rendiment energètic.

b) Quan s'utilitzin com a energia primària, energies renovables no hidràuliques, o residus agrícoles, industrials o urbans o tot tipus de biocarburants.

c) Quan es refereixin a instal·lacions de producció hidràulica la potència total de les quals no superi els 10 MVA i el titular no realitzi activitats de producció en el règim ordinari.

d) Les instal·lacions a què es refereixen els apartats a) i b) d'aquest article no han de superar els 100 MVA de potència instal·lada.

2. La producció en règim especial es regeix per les seves disposicions específiques i, en tot el que aquestes no preveuen, per les generals sobre producció elèctrica en el que li són aplicables.

3. Les activitats de producció a què es refereix l'apartat 1 es poden realitzar en el sistema independent de conformitat amb el que disposa l'article 12.

Article 27. *Autorització de la producció en règim especial.*

1. La construcció, explotació, modificació i transmissió d'instal·lacions de producció d'energia elèctrica en règim especial està sotmesa al règim d'autorització administrativa prèvia, sempre que estigui d'acord amb els objectius de planificació energètica relatius al règim especial, que s'han de fixar mitjançant real decret.

Les instal·lacions autoritzades per a aquest tipus de producció d'energia elèctrica han de gaudir d'un tracte diferenciat segons les seves condicions particulars, però sense que sigui possible cap discriminació o cap privilegi entre aquestes.

2. Els sol·licitants d'aquestes autoritzacions han d'acreditar les condicions tècniques i de seguretat de les instal·lacions proposades, el compliment adequat de les condicions de protecció del medi ambient i la capacitat legal, tècnica i econòmica adequada al tipus de producció que han de desenvolupar i, una vegada atorgades, han de proporcionar a l'Administració informació periòdica de totes les dades que afectin les condicions que van determinar-ne l'atorgament.

L'incompliment de les condicions i requisits que estableixen les autoritzacions o la variació substancial dels pressupostos que van determinar-ne l'atorgament pot donar lloc a la seva revocació.

3. La construcció, explotació i modificació de determinades unitats de producció en règim especial poden ser autoritzades per procediments que garanteixin o promoguin la lliure concurrència entre els interessats.

Article 28. Destinació de l'energia produïda en règim especial.

L'energia excedentària definida a l'article 29.2.a) s'ha de sotmetre als principis d'integració regulats en el títol II.

Article 29. Obligacions i drets dels productors en règim especial.

1. Són obligacions generals dels productors d'energia elèctrica en règim especial:

- a) Sotmetre's a les ordres i instruccions que, de conformitat amb aquesta Llei, dictin les autoritats competents en relació amb les seves activitats regulades en aquesta.
- b) Adoptar les normes de seguretat, reglaments tècnics i d'homologació de les instal·lacions i instruments que estableixi l'Administració.
- c) Complir les normes tècniques de generació, així com amb les normes d'explotació unificada, si s'escau, i transport.
- d) Mantenir les instal·lacions en un grau òptim d'operació, de manera que no puguin causar danys a les persones o instal·lacions de tercers.
- e) Facilitar a l'Administració informació sobre producció, consum, venda d'energia i altres aspectes que s'estableixin.
- f) Complir adequadament les condicions establertes de protecció del medi ambient.

2. Els productors en règim especial gaudeixen, en particular, dels drets següents:

- a) Incorporar la seva energia excedentària al sistema integrat en els termes que estableix aquesta Llei, i percebre per això la retribució que es determini de conformitat amb el que disposa l'article 16.3.
- A aquests efectes, té la consideració d'energia excedentària la resultant dels saldos instantanis entre l'energia elèctrica cedida a la xarxa general i la rebuda d'aquesta en tots els punts d'interconnexió entre el productor consumidor i l'esmentada xarxa general.
- b) Connectar en paral·lel les instal·lacions a la xarxa de la corresponent empresa distribuïdora.
 - c) Utilitzar conjuntament o alternativament en les seves instal·lacions l'energia que produeixin i la subministrada per l'empresa distribuïdora.
 - d) Rebre de l'empresa distribuïdora el subministrament d'energia elèctrica que requereixin en les condicions que es determinin per reglament.

Article 30. Obligació d'informació als efectes de retribució.

Les comunitats autònomes han de comunicar al Ministeri d'Indústria i Energia les autoritzacions d'instal·lació de producció en règim especial que concedeixin, així com les modificacions rellevants de la seva activitat, a efectes del reconeixement dels seus costos en la determinació de la tarifa i la fixació del règim de retribució.

Així mateix, el Ministeri d'Indústria i Energia ha de comunicar a les comunitats autònomes les autoritzacions i modificacions que realitzi, així com les altres dades relatives a les instal·lacions esmentades que afectin aquestes en l'àmbit del seu territori.

TÍTOL V

Explotació unificada del sistema elèctric nacional

Article 31. L'explotació unificada.

L'explotació unificada del sistema elèctric és un servei públic essencial de titularitat estatal que té per objecte

l'optimització del conjunt d'activitats de producció i transport realitzades en l'àmbit del sistema integrat.

Article 32. Funcions de l'explotació unificada del sistema elèctric.

1. Les funcions que integren l'explotació unificada del sistema elèctric són les següents:

- a) Determinar i controlar el nivell de garantia de proveïment d'electricitat del sistema integrat a curt i mitjà termini.
- b) Realitzar l'explotació conjunta de les instal·lacions de producció i transport tendent a la consecució dels costos mínims del sistema integrat, de forma manera que contribueixi a l'obtenció d'un mínim cost del subministrament d'electricitat tenint en compte les directrius de política energètica nacional.

2. Són funcions, de caràcter instrumental, necessàries per a l'adequada gestió de l'explotació unificada del sistema elèctric, les següents:

- a) Preveure a curt i mitjà termini la utilització coordinada de l'equipament de generació, dels tipus i consums de combustible i de l'ús de les reserves hidroelèctriques, d'acord amb la previsió de la demanda, la disponibilitat de l'equipament elèctric i les diferents condicions d'hidraulicitat que es puguin presentar dins el període de previsió.
- b) Determinar el funcionament de l'equip de generació, l'ús de les interconnexions internacionals, establir els programes d'intercanvi d'electricitat amb els sistemes elèctrics exteriors al sistema elèctric nacional i gestionar els intercanvis d'electricitat del sistema integrat i el sistema independent, així com altres sistemes.
- c) Coordinar i modificar, si s'escau, els plans de manteniment de les instal·lacions de producció i transport, i autoritzar la interrupció voluntària del servei de les instal·lacions, tenint en compte les condicions de l'explotació del sistema elèctric nacional.
- d) Establir i controlar les mesures de fiabilitat del sistema de producció i transport, que afectin qualsevol element del sistema elèctric que sigui necessari, així com els plans de maniobres per a la reposició del servei en cas de fallades generals en el subministrament d'energia elèctrica i coordinar i controlar-ne l'execució.
- e) Impartir les instruccions d'operació de la xarxa de transport, incloses les interconnexions internacionals, constituïda pel conjunt d'instal·lacions que preveu l'article 34.1, per a la seva maniobra en temps real.

3. L'explotació unificada ha d'incorporar, així mateix, les altres activitats relacionades amb les anteriors que siguin convenients per a la prestació del servei, així com qualssevol altres funcions que li siguin atribuïdes per les disposicions vigents, sempre que, en relació amb les activitats de la societat gestora de l'explotació unificada, produeixin efectes positius sobre el sistema elèctric nacional i d'acord amb el que disposa l'article 14.5.

Article 33. Gestió de l'explotació unificada.

1. La gestió del servei públic de titularitat estatal a què es refereix el present títol, correspon a una societat mercantil, en el capital de la qual ha de ser majoritària la participació pública directa i indirecta.

2. La suma de participació directa o indirecta de cada accionista en el capital de la societat esmentada al número anterior no pot ser superior al 30 per 100. Aquests límits no són aplicables per a les participacions directes o indirectes del sector públic que no es verifiquin a través d'empreses que realitzin activitats elèctriques. Als efectes de l'obtenció de la majoria pública que exigeix l'apartat 1 d'aquest article, la participació addicional necessària l'ha

de tenir directament o indirectament una entitat de dret públic.

3. L'actuació de la societat està sotmesa a les directrius que, de conformitat amb el desplegament reglamentari en matèria d'explotació unificada i de transport, dicti en matèria de política energètica el Ministeri d'Indústria i Energia i les decisions de la Comissió del Sistema Elèctric Nacional a què es refereix l'article 8.1. setena.

4. La societat gestora de l'explotació unificada ha d'exercir les activitats d'explotació unificada i transport amb l'adequada separació comptable.

TÍTOL VI

Transport d'energia elèctrica

Article 34. *La xarxa de transport d'energia elèctrica.*

1. La xarxa de transport d'energia elèctrica està constituïda per les línies, subestacions, transformadors i altres elements elèctrics amb tensions iguals o superiors a 220 kV i les altres instal·lacions, sigui quina sigui la seva tensió, que compleixin funcions de transport i interconnexió internacional i, si s'escau, les interconnexions amb els sistemes elèctrics espanyols extrapeninsulars.

Així mateix, es consideren elements constitutius de la xarxa de transport tots els actius de comunicacions, proteccions, control, serveis auxiliars, terrenys, edificacions i altres elements auxiliars, elèctrics o no, per al funcionament adequat de les instal·lacions específiques de la xarxa de transport abans definida.

2. La societat gestora de l'explotació unificada és responsable del desenvolupament de la xarxa de transport en alta tensió definida en aquest article, de manera que garanteixi el manteniment i la millora d'una xarxa configurada sota criteris homogenis i coherents. Aquesta societat pot realitzar activitats de transport en els termes que estableix aquesta Llei, així com activitats complementàries de la xarxa de transport, especialitzades en la regulació de les càrregues del sistema, mitjançant instal·lacions que, consumint energia elèctrica, no estiguin destinades a la producció neta d'energia ni tinguin caràcter de regulació estacional o formin part d'una unitat d'explotació de caràcter mixt.

3. S'han d'establir totes les normes tècniques que siguin necessàries per garantir la fiabilitat del subministrament del sistema elèctric nacional i de les instal·lacions elèctriques de la xarxa de transport i les que hi estiguin connectades. Aquestes normes s'han d'atenir a criteris d'acceptació general, i han de ser objectives i no discriminatòries.

Article 35. *Autorització d'instal·lacions de transport d'energia elèctrica.*

1. La construcció, explotació, modificació, transmissió i tancament de les instal·lacions que preveu l'article 34.1 requereix l'autorització administrativa prèvia en els termes que estableixen aquesta Llei i les seves disposicions de desplegament.

2. Els sol·licitants d'autoritzacions per a instal·lacions de transport d'energia elèctrica han d'acreditar suficientment els aspectes següents:

- Les condicions tècniques i de seguretat de les instal·lacions i de l'equip associat.
- El compliment adequat de les condicions de protecció del medi ambient.
- Les característiques de l'emplaçament de la instal·lació.
- La seva capacitat legal, tècnica i economicofinancera per a la realització del projecte.

3. Les autoritzacions a què es refereix l'apartat 1, les atorga l'Administració competent, sense perjudici de les concessions i autoritzacions necessàries, d'acord amb altres disposicions aplicables, per establir les instal·lacions necessàries.

En el cas d'instal·lacions de transport l'autorització de les quals hagi de ser atorgada per les comunitats autònomes, aquestes han de sol·licitar l'informe previ a l'Administració General de l'Estat, en el qual aquesta ha de consignar les possibles afeccions de la projectada instal·lació a la planificació, explotació unificada i règim econòmic regulats en aquesta Llei, que l'Administració autoritzant ha de tenir en compte en l'atorgament de l'autorització.

Els criteris que han de determinar l'atorgament de les autoritzacions han d'atendre, entre altres circumstàncies, la qualificació tècnica dels sol·licitants, el règim econòmic i la incidència de la instal·lació en el sistema elèctric nacional.

Les autoritzacions de construcció i explotació d'instal·lacions de transport poden ser atorgades mitjançant un procediment que asseguri la concurrència, promogut i resolt per l'Administració competent. En aquest supòsit, l'informe de l'Administració de l'Estat ha de tenir com a objecte, a més, les bases del concurs.

Les bases del concurs poden incorporar, si s'escau, condicions relatives a la destinació de la instal·lació per al cas de cessament en l'explotació d'aquestes pel titular i que poden suposar la seva transmissió forçosa o desmantellament.

4. Els titulars d'autoritzacions d'instal·lacions de transport han de revestir la forma de societat mercantil de nacionalitat espanyola o, si s'escau, d'un altre Estat membre de la Unió Europea amb establiment permanent a Espanya.

Article 36. *Contingut de les autoritzacions d'instal·lacions de transport.*

1. Les autoritzacions d'instal·lacions de transport han de contenir tots els requisits que hagin de ser observats en la seva construcció i explotació.

Els titulars d'instal·lacions de transport d'energia elèctrica tenen els drets i les obligacions següents:

- Realitzar les seves activitats en la forma autoritzada i de conformitat amb les disposicions aplicables, i prestar el servei de transport de forma regular i contínua amb els nivells de qualitat que es determinin i mantenint les instal·lacions en les adequades condicions de conservació i idoneïtat tècnica.
- Facilitar l'ús de les seves instal·lacions per als moviments d'energia resultants del que disposa aquesta Llei, i admetre la utilització de les seves xarxes de transport per tots els subjectes autoritzats, en condicions no discriminatòries, d'acord amb les normes tècniques de transport.
- Maniobrar i mantenir les instal·lacions de la seva propietat d'acord amb les instruccions i directrius a què fa referència l'apartat e) de l'article 32.2.
- El reconeixement per part de l'Administració d'una retribució per l'exercici de la seva activitat dins el sistema elèctric en els termes que estableix el títol III d'aquesta Llei.
- Exigir que les instal·lacions connectades a les de la seva propietat reuneixin les condicions tècniques establertes i siguin utilitzades en manera adequada.

2. L'incompliment de les condicions i requisits que estableixen les autoritzacions o la variació substancial dels pressupòsits que van determinar el seu atorgament poden donar lloc a la seva revocació.

Article 37. Accés de tercers a la xarxa de transport.

1. Les instal·lacions de transport poden ser utilitzades per tercers per als moviments d'energia del sistema independent, per al tràfic d'electricitat per les grans xarxes i en els altres casos en els quals l'accés de tercers a aquestes sigui necessari de conformitat amb el que disposa aquesta Llei, sempre que no en resultin perjudicis per al servei públic prestat pel sistema integrat.

2. L'accés de tercers a les línies de transport s'ha de fer en condicions transparents i objectives per a aquests. La Comissió del Sistema Elèctric Nacional ha de resoldre les qüestions que es plantegin en relació amb les condicions d'accés.

TÍTOL VII**Distribució d'energia elèctrica****Article 38. Ordenació unificada de la distribució.**

1. La distribució d'energia elèctrica es regeix pel que disposa aquesta Llei i ha de ser objecte d'ordenació unificada dins el sistema integrat.

2. L'ordenació unificada de la distribució té per objecte establir i aplicar principis comuns que garanteixin la seva adequada relació amb les altres activitats elèctriques, la suficient igualtat entre els qui realitzen l'activitat en tot el territori i l'establiment de condicions comunes equiparables per a tots els usuaris de l'energia.

L'ordenació consisteix en la regulació de les activitats relatives a aquesta, de conformitat amb els principis de la planificació elèctrica general, relatius al funcionament i desenvolupament coordinat de les xarxes de distribució en el territori nacional i a les condicions de tràfic de l'energia elèctrica per aquestes.

3. Els criteris d'ordenació unificada de la distribució d'energia elèctrica, que s'han d'establir atenent zones elèctriques amb característiques comunes i vinculades amb la configuració de la xarxa de transport i d'aquesta amb les unitats de producció, les ha de fixar el Ministeri d'Indústria i Energia, previ acord amb les comunitats autònomes afectades, per què hi hagi l'adequada coordinació de l'exercici de les activitats de distribució.

4. En tot cas, correspon al Ministeri d'Indústria i Energia l'avaluació de les inversions a realitzar en activitats de distribució i actuar respecte dels aspectes relatius a aquesta que tinguin transcendència en la seva retribució, amb l'informe previ de les comunitats autònomes en els seus àmbits territorials, de conformitat amb el que disposa aquesta Llei.

Article 39. Autorització d'instal·lacions de distribució.

1. Estan subjectes a autorització administrativa la construcció, modificació, explotació i transmissió i tancament de les instal·lacions de distribució d'energia elèctrica, amb independència de la seva destinació o ús.

L'Administració competent ha de denegar l'autorització quan no es compleixin els requisits previstos legalment o l'empresa no garanteixi la capacitat legal, tècnica i econòmica necessàries per emprendre l'activitat proposada, quan contradigui les previsions de la planificació elèctrica general, o quan tingui una incidència negativa en el sistema elèctric nacional.

Els sol·licitants han de revestir la forma de societat mercantil de nacionalitat espanyola o, si s'escau, d'un altre Estat membre de la Unió Europea amb establiment permanent a Espanya.

2. L'autorització en cap cas s'entén concedida en règim de monopoli ni concedeix drets exclusius.

3. L'Administració pot establir un règim d'adjudicació d'autoritzacions d'instal·lacions de distribució per un

procediment de concurs, d'acord amb la planificació elèctrica establerta, que promogui la concurrència entre empreses distribuïdores, especialment, en els casos en què les necessitats dels usuaris i la qualitat del servei requereixin l'ampliació o substitució de les instal·lacions de distribució.

En el cas d'instal·lacions de distribució l'autorització de les quals hagi de ser atorgada per les comunitats autònomes, el concurs ha de ser convocat per aquestes, i és necessari per a la seva resolució l'informe previ, en el qual l'Administració General de l'Estat ha de consignar les possibles afeccions de la instal·lació projectada a la planificació, explotació unificada i règim econòmic, que regula aquesta Llei, que l'Administració autoritzant ha de tenir en compte en l'atorgament de l'autorització i resolució del concurs.

Article 40. Obligacions i drets de les empreses distribuïdores.

1. Són obligacions de les empreses distribuïdores:

a) Realitzar el subministrament d'energia als usuaris en els termes previstos en el títol següent.

b) Realitzar les seves activitats en la forma autoritzada i de conformitat amb les disposicions aplicables, i prestar el servei de distribució de forma regular i contínua, i amb els nivells de qualitat que es determinin, mantenint les xarxes de distribució elèctrica en les adequades condicions de conservació i idoneïtat tècnica.

c) Procedir a l'ampliació de les instal·lacions de distribució quan sigui necessari per atendre noves demandes de subministrament elèctric, sense perjudici del que resulti de l'aplicació del règim que s'estableixi per reglament per a les empreses elèctriques.

Quan hi hagi diversos distribuïdors les instal·lacions dels quals siguin susceptibles d'ampliació per atendre nous subministraments i cap d'aquests decideixi escometre-la, la Comissió del Sistema Elèctric Nacional, o, si s'escau, la comunitat autònoma corresponent quan en sigui competent, ha de determinar quin d'aquests distribuïdors l'ha de fer, atenent les seves condicions.

d) Comunicar al Ministeri d'Indústria i Energia les autoritzacions d'instal·lació que els concedeixin altres administracions, així com les modificacions rellevants de la seva activitat, a efectes del reconeixement dels costos en la determinació de la tarifa i la fixació del règim de retribució.

e) Prendre l'energia necessària per a les seves activitats i sotmetre's al procediment de liquidació corresponent dins del sistema integrat.

f) Comunicar al Ministeri d'Indústria i Energia i a l'Administració competent la informació que determini sobre preus, consums, facturacions i condicions de venda aplicables als consumidors, distribució de consumidors i volum corresponent per categories de consum, així com qualsevol informació relacionada amb l'activitat que desenvolupin dins el sector elèctric.

2. Són drets de les empreses distribuïdores:

a) El reconeixement per part de l'Administració d'una retribució per l'exercici de la seva activitat dins del sistema elèctric nacional en els termes que estableix el títol III d'aquesta Llei.

b) Tenir assegurades les necessitats d'energia elèctrica en els termes que estableix aquesta Llei.

c) Rebre l'energia elèctrica en condicions no discriminatòries.

Article 41. Accés a les xarxes de distribució.

1. Les empreses de distribució no poden negar la utilització d'una xarxa als qui actuïn en el sistema independent i als qui actuïn en el sistema integrat, excepte quan

això impedeixi l'ús d'aquesta necessari per al compliment de les seves obligacions com a distribuïdor.

2. L'accés de tercers a les xarxes de distribució s'ha de fer en condicions transparents i objectives per a aquests. La Comissió del Sistema Elèctric Nacional ha de resoldre les qüestions que es plantegin en relació amb les condicions d'accés.

TÍTOL VIII

Subministrament

CAPÍTOL I

Subministrament als usuaris i gestió de la demanda elèctrica

Article 42. *Subministrament.*

1. En el sistema integrat, el subministrament d'energia elèctrica als usuaris, l'han de realitzar les empreses distribuïdores corresponents, sense perjudici del que estableix la disposició addicional desena.

En aquest sistema, el subministrament s'ha d'ajustar a les condicions generals de contractació que l'Administració aprovi per reglament i de la qual poden estar exceptuades determinades categories de subministraments atenent les seves peculiaritats.

2. En el sistema independent els usuaris adquireixen directament l'energia, i les condicions del subministrament es pacten entre les parts.

Article 43. *Obligacions i drets de les empreses distribuïdores en relació amb el subministrament.*

1. Són obligacions de les empreses distribuïdores d'energia elèctrica:

a) Atendre en condicions d'igualtat les demandes de nous subministraments elèctrics a les zones en què operin i formalitzar els contractes de subministrament d'acord amb el que estableixi l'Administració quan es tracti del sistema integrat.

S'han de regular per reglament les condicions i el procediment per a l'establiment d'empreses elèctriques i l'enclavament de nous usuaris a les xarxes de distribució.

b) Procedir al mesurament dels subministraments en la forma que es determini per reglament.

c) Aplicar als usuaris la tarifa que, de conformitat amb el que disposi l'Administració General de l'Estat dins el sistema integrat, els correspongui.

d) Informar els usuaris en l'elecció de la tarifa elèctrica més convenient per a ells.

e) Posar en pràctica els programes de gestió de la demanda aprovats per l'Administració.

f) Procurar un ús racional de l'energia.

g) Assegurar el nivell de qualitat del servei que, d'acord amb els criteris de diferenciació per àrees i tipologia del consum a què es refereix el següent capítol, s'estableixi per reglament.

2. Les empreses distribuïdores tenen dret a:

a) Exigir que les instal·lacions i aparells receptors dels usuaris reuneixin les condicions tècniques i de construcció que es determinin, així com el bon ús d'aquestes i el compliment de les condicions establertes perquè el subministrament es produeixi sense deteriorament o degradació de la seva qualitat per a altres usuaris.

b) Facturar i cobrar el subministrament realitzat d'acord amb el que estableix l'article 19.

Article 44. *Programes de gestió de la demanda.*

1. Les empreses distribuïdores, en coordinació amb els diversos agents que actuen sobre la demanda, poden desenvolupar programes d'actuació que, mitjançant una adequada gestió de la demanda elèctrica, millorin el servei prestat als usuaris i l'eficiència i estalvi energètics.

El compliment dels objectius previstos en els esmentats programes pot donar lloc al reconeixement dels costos en què s'incorri per a la seva posada en pràctica de conformitat amb el que disposa el títol III. Als efectes d'aquest reconeixement, els programes els ha d'aprovar el Ministeri d'Indústria i Energia, amb l'informe previ de les comunitats autònomes en el seu àmbit territorial.

2. Sense perjudici d'això, l'Administració pot adoptar mesures que incentivin la millora del servei als usuaris i l'eficiència i l'estalvi energètics, directament o a través d'agents econòmics l'objecte dels quals sigui l'estalvi i la introducció de la màxima eficiència en l'ús final de l'electricitat.

Article 45. *Plans d'estalvi i eficiència energètica.*

L'Administració General de l'Estat i les comunitats autònomes, en l'àmbit de les seves respectives competències territorials, poden establir, mitjançant plans d'estalvi i eficiència energètica, les normes i els principis bàsics per potenciar les accions encaminades a la consecució dels fins següents:

a) Optimitzar els rendiments dels processos de transformació de l'energia, inherents a sistemes productius o de consum.

b) Analitzar i controlar el desenvolupament de projectes de creació de plantes industrials de gran consum d'energia, segons criteris de rendibilitat energètica en l'àmbit nacional.

c) Millorar el rendiment o substituir el tipus de combustible en empreses o sectors d'alt consum energètic, d'acord amb els interessos en l'àmbit nacional.

Quan els plans d'estalvi i eficiència energètica estableixin accions incentivades amb fons públics, les administracions poden exigir a les persones físiques o jurídiques participants la presentació d'una auditoria energètica dels resultats obtinguts.

CAPÍTOL II

Qualitat del subministrament elèctric

Article 46. *Qualitat del subministrament elèctric.*

1. El subministrament d'energia elèctrica l'han de realitzar les empreses titulars d'autoritzacions que preveu aquesta Llei amb les característiques i la continuïtat que es determinin per reglament per al territori nacional, tenint en compte la diferenciació per àrees a què es refereix el número següent.

Per a això, les empreses d'energia elèctrica han de disposar del personal i els mitjans necessaris per garantir la qualitat del servei exigida per les reglamentacions vigents.

Les empreses elèctriques i, en particular, les distribuïdores han de promoure la incorporació de tecnologies avançades en el mesurament i per al control de la qualitat del subministrament elèctric.

2. Ha de ser objecte de planificació energètica bàsica l'establiment de les línies d'actuació en matèria de qualitat del servei, tendents a la consecució dels objectius de qualitat, tant en consum final com en les àrees que, per les seves característiques demogràfiques i tipologia del consum, es poden considerar idònies per a la determinació d'objectius diferenciats.

Per a la planificació s'han d'instrumentar programes d'actuació en col·laboració amb les comunitats autònomes que, sense perjudici d'altres mesures, es poden tenir en consideració dins els principis per al reconeixement de costos establerts a l'article 16.1, amb l'informe previ de l'Administració competent per autoritzar les instal·lacions de distribució corresponents, en el qual es constati que les inversions responen a la consecució dels objectius de qualitat previstos.

L'Administració General de l'Estat ha de determinar uns índexs objectius de qualitat del servei, així com uns valors entre els quals aquests índexs puguin oscil·lar sense que s'incorri en els supòsits considerats en el títol X. Les empreses elèctriques estan obligades a facilitar a l'Administració la informació necessària per a la determinació objectiva de la qualitat del servei. Les dades dels índexs abans esmentades s'han de fer públiques amb periodicitat anual.

3. Si la baixa qualitat de la distribució d'una àrea és contínua, o pot produir conseqüències greus per als usuaris, o es donen circumstàncies especials que poden posar en perill la seguretat en el servei elèctric, l'Administració competent pot establir els mínims de personal i mitjans materials que l'empresa distribuïdora ha de tenir per restablir la qualitat del servei.

Article 47. *Potestat inspectora.*

1. Els òrgans de l'Administració competent han de disposar, d'ofici o a instància de part, la pràctica de totes les inspeccions i verificacions que es requereixin per comprovar la regularitat i continuïtat en la prestació de les activitats necessàries per al subministrament, així com per garantir la seguretat de les persones i dels béns.

2. Les inspeccions a què fa referència el paràgraf anterior han de procurar, en tot moment, que es mantinguin les característiques de l'energia subministrada dins els límits autoritzats oficialment.

Article 48. *Interrupció del subministrament.*

1. El subministrament d'energia elèctrica als usuaris només es pot interrompre si consta aquesta possibilitat en el contracte de subministrament o per una causa de força major, llevat del que disposen els apartats següents. En cap cas es pot interrompre o suspendre el subministrament als usuaris invocant problemes d'ordre tècnic o econòmic que ho dificultin.

2. No obstant això, es pot suspendre temporalment si això és imprescindible per al manteniment, seguretat del subministrament, reparació d'instal·lacions o millora del servei. En tots aquests casos, la suspensió requereix l'autorització administrativa prèvia i la comunicació als usuaris en la forma que es determini per reglament.

3. En les condicions que determini per reglament l'Administració General de l'Estat, el subministrament pot ser interromput quan els usuaris, sigui quina sigui la seva naturalesa o caràcter, no hagin realitzat en termini el pagament de subministraments anteriors i així ho autoritzi l'Administració competent en matèria elèctrica, sempre que no en resultin afectats serveis declarats com a essencials.

Article 49. *Normes tècniques i de seguretat de les instal·lacions elèctriques.*

1. Les instal·lacions de producció, transport i distribució d'energia elèctrica, així com les destinades a la seva recepció pels usuaris i els equips de consum, s'han d'ajustar a les normes tècniques i de seguretat que, amb caràcter uniforme per a tot el territori nacional, aprovi el Govern per reglament.

2. Les reglamentacions tècniques a què es refereix el paràgraf anterior tenen per objecte:

a) Protegir les persones i la integritat i funcionalitat dels béns que puguin resultar afectats per les instal·lacions.

b) Aconseguir la necessària regularitat en els subministraments d'energia elèctrica.

c) Establir regles de normalització per facilitar la inspecció de les instal·lacions, impedir una excessiva diversificació del material elèctric i unificar les condicions del subministrament.

d) Obtenir la màxima racionalitat i aprofitaments tècnic i econòmic de les instal·lacions.

e) Incrementar la fiabilitat de les instal·lacions i la millora de la qualitat dels subministraments d'energia.

f) Protegir el medi ambient i els drets i interessos dels consumidors i usuaris.

g) Aconseguir els nivells adequats d'eficiència en l'ús de l'electricitat.

3. Sense perjudici de les altres autoritzacions que regula aquesta Llei i als efectes que preveu aquest article, la construcció, ampliació o modificació d'instal·lacions elèctriques requereix, amb caràcter previ a la seva posada en marxa, la corresponent autorització administrativa en els termes que es disposi per reglament.

Article 50. *Seguretat i qualitat industrials.*

Pel que fa la seguretat i qualitat industrials dels elements tècnics i materials per a les instal·lacions elèctriques, cal atènyer-se al que disposa la Llei 21/1992, de 16 de juliol, d'indústria.

TÍTOL IX

Expropiació i servituds

Article 51. *Utilitat pública.*

1. Es declaren d'utilitat pública les instal·lacions elèctriques de generació, transport i distribució d'energia elèctrica, als efectes d'expropiació forçosa dels béns i drets necessaris per al seu establiment i de la imposició i exercici de la servitud de pas.

2. La declaració d'utilitat pública s'estén als efectes de l'expropiació forçosa d'instal·lacions elèctriques i dels seus emplaçaments quan per raons d'eficiència energètica, tecnològiques o mediambientals i d'acord amb els principis de la planificació elèctrica sigui oportuna la seva substitució per noves instal·lacions o la realització de modificacions substancials en aquestes.

Article 52. *Sol·licitud de la declaració d'utilitat pública.*

1. Per al reconeixement en concret de la utilitat pública de les instal·lacions al·ludides a l'article anterior, és necessari que l'empresa interessada ho sol·liciti, incloent-hi una relació concreta i individualitzada dels béns o drets que el sol·licitant considera de necessària expropiació.

2. La petició s'ha de sotmetre a informació pública i se n'ha de sol·licitar un informe als organismes afectats.

3. Una vegada conculsa la tramitació, el reconeixement de la utilitat pública ha de ser acordat pel Ministeri d'Indústria i Energia, si l'autorització de la instal·lació correspon a l'Estat, sense perjudici de la competència del Consell de Ministres en cas d'oposició d'organismes o altres entitats de dret públic, o per l'organisme competent de les comunitats autònomes en els altres casos.

Article 53. Conseqüències.

1. La declaració d'utilitat pública comporta en tot cas la necessitat d'ocupació dels béns o d'adquisició dels drets afectats i implica la ocupació urgent als efectes de l'article 52 de la Llei d'expropiació forçosa.

2. Igualment, comporta l'autorització per a l'establiment o pas de la instal·lació elèctrica sobre terrenys de domini, ús o servei públic, o patrimonials de l'Estat, o de les comunitats autònomes, o d'ús públic, propis o comunals de la província o municipi, obres i serveis d'aquests i zones de servitud pública.

Article 54. Dret supletori.

Pel que fa a la matèria regulada en els articles precedents, és d'aplicació supletòria el que disposa la legislació general sobre expropiació forçosa.

Article 55. Servitud de pas.

1. La servitud de pas d'energia elèctrica grava els béns aliens en la forma i amb l'abast que determina aquesta Llei i es regeix pel que disposen aquesta, les disposicions de desplegament i la legislació esmentada a l'article anterior.

2. La servitud de pas aeri d'energia elèctrica comprèn, a més del vol sobre el predi servent, l'establiment de pals, torres o suports fixos per a la sustentació de cables conductors d'energia.

3. La servitud de pas subterrani comprèn l'ocupació del subsòl pels cables conductors, a la profunditat i amb les altres característiques que assenyalí la legislació urbanística aplicable.

4. Una forma de servitud i l'altra comprenen també el dret de pas o accés i l'ocupació temporal de terrenys o altres béns necessaris per atendre la vigilància, conservació i reparació d'aquesta.

Article 56. Limitacions a la constitució de servitud de pas.

No es pot imposar cap servitud de pas per a les línies d'alta tensió:

a) Sobre edificis, els seus patis, corrals, centres escolars, camps esportius i jardins i horts, també tancats, annexos a habitatges que ja existeixin en el moment de decretar-se la servitud, sempre que l'extensió dels horts i jardins sigui inferior a mitja hectàrea.

b) Sobre qualsevol tipus de propietats particulars, si la línia es pot instal·lar tècnicament, sense una variació de traçat superior a la que es determini per reglament, sobre terrenys de domini, ús o servei públic o patrimonials de l'Estat, comunitats autònomes, de les províncies o els municipis, o seguint límits contigus de finques de propietat privada.

Article 57. Relacions civils.

1. La servitud de pas d'energia elèctrica no impedeix el propietari del predi servent de tancar-lo o edificar-hi a sobre i deixar estalvia la servitud, sempre que sigui autoritzat per l'Administració competent. El propietari també pot sol·licitar el canvi de traçat de la línia, si no hi ha dificultats tècniques, i són a costa seva les despeses de la variació.

2. La variació de l'estesa d'una línia com a conseqüència de projectes o plans aprovats per l'Administració comporta el pagament del cost de la variació i dels perjudicis ocasionats.

TÍTOL X**Infraccions i sancions****Article 58. Principis generals.**

1. Són infraccions administratives les accions i omissions que suposin incompliment o inobservança del que disposen aquesta Llei o les normes que la despleguen.

2. Sense perjudici de les responsabilitats civils i penals en què puguin incórrer les empreses titulars d'activitats elèctriques i els seus usuaris, es consideren infraccions administratives les que estableix aquesta Llei, que poden ser precisades i completades pels reglaments que la despleguen.

Article 59. Infraccions molt greus.

Són infraccions molt greus:

1. L'incompliment de les condicions i els requisits aplicables a instal·lacions, de manera que es posi en perill manifest les persones i els béns.

2. L'incompliment dels actes executius dictats en la gestió del servei públic d'explotació unificada o de les disposicions sobre adquisició i liquidació d'energia que conté el títol II.

3. La utilització d'instruments o materials no normalitzats i homologats.

4. La interrupció o suspensió del subministrament d'energia elèctrica per a una zona o grup de població sense que es donin els requisits legals que ho justifiquin.

5. La negativa a subministrar energia elèctrica a nous usuaris, sense que hi hagi motius que ho justifiqui.

6. La negativa a admetre verificacions o inspeccions reglamentàries o acordades en cada cas per l'Administració, o l'obstrucció de la seva pràctica.

7. L'aplicació de tarifes o la percepció de preus no autoritzats per l'Administració.

8. L'aplicació irregular de les tarifes autoritzades, de manera que es produeixi una alteració en el preu superior al 15 per 100.

9. L'incompliment de les obligacions resultants de l'aplicació del sistema tarifari i de la seva recaptació.

10. Qualsevol altra actuació en el subministrament o consum d'energia elèctrica, que suposi una alteració percentual de la realitat del que s'ha subministrat o consumit superior al 15 per 100.

11. L'incompliment dels deures d'informació a l'Administració i de verificació i control comptable legalment establerts.

12. La reducció, sense autorització, de la capacitat de producció o de subministrament d'energia elèctrica.

13. La realització d'activitats incompatibles d'acord amb el que disposa la Llei.

14. L'exercici d'activitats elèctriques sense les autoritzacions degudes o en instal·lacions que no les tenen.

15. L'incompliment habitual de les instruccions relatives a l'ampliació, millora i adaptació de les xarxes i instal·lacions elèctriques, per a l'adequada prestació del servei i la continuïtat del subministrament, impartides per l'Administració competent.

Article 60. Infraccions greus.

Són infraccions greus les conductes tipificades a l'article anterior si, per les circumstàncies concurrents, no es poden qualificar de molt greus i, en particular:

1. La negativa a facilitar a l'Administració la informació que reclami.

2. L'incompliment de les mesures de seguretat.

3. El retard injustificat en el començament de la prestació del servei a nous usuaris.

4. L'incompliment de les instruccions relatives a l'ampliació, millora i adaptació de les xarxes i instal·lacions elèctriques, per a l'adequada prestació del servei i la continuïtat del subministrament, impartides per l'Administració competent.

Article 61. *Infraccions lleus.*

Són infraccions lleus les infraccions tipificades a l'article 60 si, per raó de les circumstàncies del cas, no es poden qualificar de greus.

Article 62. *Qualificació de les infraccions.*

Per a la qualificació de les infraccions s'han de tenir en compte les circumstàncies següents:

1. El perill resultant de la infracció per a la vida i salut de les persones, la seguretat de les coses i el medi ambient.
2. La importància del dany o el deteriorament causat.
3. Els perjudicis produïts en la continuïtat i regularitat del subministrament.
4. El grau de participació i el benefici obtingut.
5. La intencionalitat en la comissió de la infracció i la reiteració.
6. La reincidència per comissió en el termini d'un any de més d'una infracció de la mateixa naturalesa quan així s'hagi declarat per resolució ferma.

Article 63. *Sancions.*

1. Les infraccions tipificades en els articles anteriors són sancionades:

- Les infraccions molt greus, amb una multa de fins a 500.000.000 de pessetes.
- Les infraccions greus, amb una multa de fins a 100.000.000 de pessetes.
- Les lleus, amb una multa de fins a 10.000.000 de pessetes.

2. Quan a conseqüència de la infracció s'obtingui un benefici quantificable, la multa pot assolir fins al doble del benefici obtingut.

3. La quantia de les sancions s'ha de graduar atenent criteris de proporcionalitat i les circumstàncies especificades a l'article anterior.

4. Si prossegueix la conducta infractora una vegada transcorregut el lapse suficient per al cessament d'aquesta, es poden imposar noves multes, prèvia instrucció dels procediments sancionadors corresponents.

5. La comissió d'una infracció molt greu pot comportar la revocació o suspensió de l'autorització administrativa. La revocació o suspensió de les autoritzacions l'ha d'acordar, en tot cas, l'autoritat competent per atorgar-les.

A aquest efecte, l'Administració actuant ha de posar els fets en coneixement de la competent.

Article 64. *Procediment sancionador.*

El procediment per a la imposició de sancions s'ha d'ajustar als principis dels articles 127 a 138 de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú, i al que disposa el Reial decret 1398/1993, de 4 d'agost, o una norma autonòmica corresponent, sense perjudici que s'estableixin per reglament especialitats de procediment per a la imposició de sancions que preveu aquesta Llei.

Article 65. *Competència per imposar sancions.*

1. En l'àmbit de l'Administració General de l'Estat, les sancions molt greus les imposa el Consell de Ministres i les greus el ministre d'Indústria i Energia. La imposició de les sancions lleus correspon al director general de l'Energia.

2. En l'àmbit de les comunitats autònomes, cal atènyer-se al que preveu la seva normativa.

Article 66. *Prescripció.*

Les infraccions molt greus que preveu aquest capítol prescriuen al cap de tres anys de la seva comissió; les greus, al cap de dos anys, i les lleus, al cap de sis mesos.

Les sancions imposades per faltes molt greus prescriuen al cap de tres anys; les imposades per faltes greus, al cap de dos anys, i les imposades per faltes lleus, al cap d'un any.

Disposició addicional primera. *Intervenció administrativa d'empreses elèctriques.*

1. Quan l'incompliment de les obligacions de les empreses que realitzen les activitats que regula aquesta Llei pugui afectar la continuïtat i seguretat del subministrament elèctric, i a fi de garantir-ne el manteniment, el Govern pot acordar la intervenció de l'empresa corresponent d'acord amb el que preveu l'article 128.2 de la Constitució, i ha d'adoptar les mesures oportunes per fer-ho.

A aquests efectes és causa d'intervenció d'una empresa les següents:

- a) La suspensió de pagaments o fallida de l'empresa.
- b) La gestió irregular de l'activitat quan li sigui imputable i pugui donar lloc a la seva paralització amb interrupció del subministrament als usuaris.
- c) La falta de manteniment adequat greu i reiterada de les instal·lacions que posi en perill la seguretat d'aquestes.

2. En els supòsits anteriors, si les empreses que exerceixen activitats elèctriques ho fan exclusivament mitjançant instal·lacions l'autorització de les quals és competència d'una comunitat autònoma, la intervenció l'ha d'acordar aquesta.

Disposició addicional segona. *Ocupació del domini públic marítim terrestre per a línies aèries d'alta tensió.*

Als efectes que preveu l'article 32 de la Llei 22/1988, de 28 de juliol, de costes, excepcionalment i per raons d'utilitat pública degudament acreditades, el Consell de Ministres, a proposta conjunta dels ministeris d'Obres Públiques, Transports i Medi Ambient i d'Indústria i Energia, tenint en compte els valors mediambientals i paisatgístics, pot autoritzar l'estesa aèria de línies elèctriques d'alta tensió en el domini públic marítimoterrestre, sempre que no es localitzin en trams de costa que constitueixin platja o altres àmbits d'especial protecció.

Disposició addicional tercera. *Efectes de la falta de resolució expressa.*

Les sol·licituds de resolucions administratives que s'hagin de dictar de conformitat amb el que disposen aquesta Llei i la legislació específica en matèria nuclear es poden entendre desestimades, si no hi ha resolució expressa en el termini que a aquest efecte estableixin les disposicions de desplegament. No obstant això, es poden entendre aprovades les actuacions a què es refereixen els articles 14.5 i 29.2, apartat a), sense que es dicti resolució expressa de la Comissió del Sistema Elèctric Nacional o

de l'Administració competent respectivament, en el termini de sis mesos.

L'autorització administrativa de suspensió del subministrament d'energia elèctrica, que preveu l'article 48.3 d'aquesta Llei, es pot entendre atorgada, si no es dicta una resolució expressa, en el termini que es determini per reglament.

Disposició addicional quarta. *Costos específics.*

La retribució de les activitats compreses en el sistema elèctric nacional ha d'incloure, si s'escau, els costos específics que les empreses han de compartir com a conseqüència de la diversificació de les fonts primàries d'energia o per a la consecució d'objectius concrets de política energètica en el sector elèctric i els sectors associats.

Disposició addicional cinquena. *Modificació dels articles 2 i 57 de la Llei d'energia nuclear.*

1. L'apartat 9 de l'article 2 de la Llei 25/1964, de 29 d'abril, reguladora de l'energia nuclear, queda redactat de la manera següent:

«Article 2. *Definicions.*

9. "Residu radioactiu" és qualsevol material o producte de rebuig, per al qual no està previst cap ús, que conté o està contaminat amb radionúclids en concentracions o nivells d'activitat superiors als establerts pel Ministeri d'Indústria i Energia, amb l'informe previ del Consell de Seguretat Nuclear.»

2. El primer paràgraf de l'article 57 de la Llei 25/1964, de 29 d'abril, sobre energia nuclear, queda redactat de la manera següent:

«En el cas d'instal·lacions nuclears, la cobertura exigible, d'acord amb l'article 55 d'aquesta Llei, és de 25.000 milions de pessetes. No obstant això, el Ministeri d'Indústria i Energia pot imposar un altre límit, no inferior a 1.000 milions de pessetes, si es tracta de transports de substàncies nuclears o de qualsevol altra activitat, el risc de la qual, segons l'opinió del Consell de Seguretat Nuclear, no requereix una cobertura superior. Aquestes xifres, les ha d'eleva el Govern, a proposta del Ministeri d'Indústria i Energia, quan els compromisos internacionals acceptats per l'Estat espanyol ho facin necessari o quan els transcurso del temps o la variació de l'índex de preus al consum ho imposin per mantenir el mateix nivell de cobertura.»

Disposició addicional sisena. *Modificació del capítol XIV de la Llei d'energia nuclear.*

El capítol XIV de la Llei 25/1964, de 29 d'abril, reguladora de l'energia nuclear, queda redactat de la manera següent:

«CAPÍTOL XIV

De les infraccions i sancions en matèria nuclear

Article 91. Sense perjudici de les responsabilitats civils i penals o d'un altre ordre en què puguin incórrer les empreses que realitzin activitats que regula aquesta Llei, són infraccions administratives les accions i omissions que suposen incompliment o inobservança del que disposen aquesta, la Llei 15/1980, de 22 d'abril, de creació del Consell de

Seguretat Nuclear, i les seves disposicions que les despleguen.

a) Són infraccions molt greus:

1. Realitzar, sense obtenir l'autorització preceptiva, qualsevol activitat que la requereixi, d'acord amb aquesta Llei o amb les seves normes de desplegament.

2. Continuar realitzant una activitat quan l'autorització corresponent estigui suspesa o caducada, o no paraitzar o suspendre de manera immediata, a requeriment del Consell de Seguretat Nuclear, el funcionament de la instal·lació quan hi hagi probabilitat de greu risc per a la vida i salut de les persones o seguretat de les coses.

3. Exercir qualsevol activitat regulada en aquesta Llei sense tenir coberta la responsabilitat civil pels danys que aquesta pugui causar en la forma i amb els límits legalment o reglamentàriament previstos, llevat pel que fa a instal·lacions radioactives de segona i tercera categoria.

4. L'incompliment dels termes, requisits, obligacions, límits, condicions o prohibicions impostos en les autoritzacions i llicències o en els documents oficials d'explotació si tal incompliment implica un greu risc per a la vida i la salut de les persones, i la seguretat de les coses.

5. La negativa absoluta, la resistència reiterada a prestar col·laboració o l'obstrucció voluntària greu de les funcions d'inspecció i control que corresponen al Consell de Seguretat Nuclear.

6. L'ocultació deliberada d'informació rellevant, o el seu subministrament fals, a l'Administració o al Consell de Seguretat Nuclear, quan aquest comportament impliqui un risc greu per a les persones o les coses.

7. La inaplicació de les mesures tècniques o administratives que amb caràcter general o particular s'imposin a una activitat, l'incompliment dels terminis assenyalats per a la seva posada en pràctica, i l'omissió dels requeriments o mesures correctores necessàries per al compliment dels preceptes legals o reglamentaris si en tots els casos es produeix un greu risc per a la vida i la salut de les persones, i la seguretat de les coses.

8. L'incompliment o demora injustificats de les notificacions obligades en supòsits d'emergència, que comportin un greu risc per a persones o béns.

9. La manipulació, traslladat o disposició en qualsevol forma, de substàncies radioactives o equips productors de radiacions ionitzants intervinguts.

b) Són infraccions greus:

1. L'incompliment dels preceptes legals o reglamentaris aplicables o dels termes i condicions de les autoritzacions o documents oficials d'explotació, si no constitueix falta molt greu, llevat dels d'escassa transcendència.

2. L'omissió de les mesures correctores necessàries per al compliment dels preceptes legals o dels termes i condicions de les autoritzacions, així com la inaplicació de les mesures tècniques o administratives que amb caràcter general o particular es poden imposar a una activitat, o l'incompliment dels terminis assenyalats per a la seva posada en pràctica, si cap dels casos constitueix una falta molt greu.

3. Tenir en funcionament instal·lacions radioactives que requereixen la declaració pertinent sense que aquesta hagi estat formulada.

4. La falta de comunicació a l'autoritat que va concedir l'autorització o al Consell de Seguretat

Nuclear dels incompliments temporals dels termes i les condicions d'aquella.

5. El funcionament de les instal·lacions radioactives de segona i tercera categoria, sense tenir coberta la responsabilitat civil pels danys que aquestes poden causar en la forma i els límits legalment o reglamentàriament previstos.

6. L'ocultació d'informació, o el seu subministrament fals, a l'Administració o al Consell de Seguretat Nuclear, si no constitueix una falta molt greu o lleu.

7. Impedir, obstaculitzar o endarrerir les actuacions inspectores amb accions o omissions, sempre que aquest comportament no hagi de ser qualificat com a falta molt greu o lleu.

8. L'incompliment o demora injustificats de les notificacions obligades en supòsits d'emergència, sempre que no comportin un greu risc per a persones o béns.

c) Són infraccions lleus:

1. El retard en el compliment de les mesures administratives que no constitueix una falta greu o molt greu.

2. La falta d'informació a les autoritats que van concedir les autoritzacions o llicències i al Consell de Seguretat Nuclear, o el seu enviament incomplet, inexacte, erroni, o amb retard, que dificulti l'oportú control de les instal·lacions o activitats, si no constitueixen una altra infracció i no tenen de transcendència greu.

3. No facilitar les actuacions inspectores, si es tracta d'un simple retard en el compliment de les obligacions d'informació, comunicació o compareixença.

4. Les comeses per simple negligència, sempre que el risc derivat sigui d'escassa importància.

5. Les simples irregularitats o qualsevol incompliment merament formal dels preceptes legals o reglamentaris si tenen poca transcendència.

Article 92. *Qualificació de les infraccions.*

Per a la qualificació de les infraccions s'han de tenir en compte les circumstàncies següents:

1. El perill resultant de la infracció per a la vida i la salut de les persones, la seguretat de les coses i el medi ambient.

2. La importància del dany o deteriorament causat a persones i coses.

3. El grau de participació i benefici obtingut.

4. L'incompliment de les advertències prèvies o requeriments de les autoritats competents.

5. La intencionalitat o negligència en la comissió de la infracció i la reiteració.

6. El frau i la connivència en la seva execució.

7. La diligència en la identificació de la infracció i en la informació als organismes competents, sempre que s'adoptin les mesures correctores oportunes.

8. La reincidència per comissió en el terme d'un any de més d'una infracció de la mateixa naturalesa quan hagi estat declarat per resolució ferma.

Article 93.

1. Tractant-se d'instal·lacions nuclears i de les radioactives de primera categoria, les infraccions en matèria d'energia nuclear se sancionen de la manera següent:

a) Les infraccions molt greus, amb una multa de fins a 500.000.000 de pessetes.

b) Les infraccions greus, amb una multa de fins a 100.000.000 de pessetes.

c) Les infraccions lleus, amb una multa de fins a 10.000.000 de pessetes.

2. Les infraccions molt greus i greus poden donar lloc, conjuntament amb les multes previstes, a la revocació o suspensió temporal dels permisos, llicències o autoritzacions.

La quantia de les sancions es gradua atenent els criteris de proporcionalitat i les circumstàncies específiques a l'article anterior.

La multes es poden reiterar en el temps fins que cessi la conducta infractora.

3. Quan es tracti d'instal·lacions radioactives de segona i tercera categories, les sancions econòmiques de multa s'han de reduir en el grau màxim a la meitat de les assenyalades anteriorment.

Article 94.

1. El procediment per a la imposició de les sancions s'ha d'ajustar als principis del procediment dels articles 127 a 138 de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, i al que disposa el Reial decret 1398/1993, de 4 d'agost.

2. El Consell de Seguretat Nuclear ha de proposar la iniciació del corresponent expedient sancionador respecte als fets que puguin ser constitutius d'infracció en matèria de seguretat nuclear i protecció radiològica, i ha de posar en coneixement de l'òrgan al qual correspongui incoar l'expedient tant la infracció apreciada com els aspectes rellevants per a la seva valoració i ha d'emetre els informes necessaris per a l'adequada qualificació dels fets objecte de l'expedient.

3. En l'àmbit de l'Administració de l'Estat, les sancions per infraccions molt greus comeses per titulars d'instal·lacions nuclears o radioactives de primera categoria, les imposa el Consell de Ministres, i les greus, el ministre d'Indústria i Energia. La imposició de les sancions lleus correspon al director general de l'Energia.

Si es tracta de sancions per infraccions comeses pels titulars d'instal·lacions radioactives de segona i tercera categories, les imposa el ministre d'Indústria i Energia si constitueixen faltes molt greus, i el director general de l'Energia en els supòsits de faltes greus o lleus.

En l'àmbit de les comunitats autònomes, cal atènyer-se al que preveu la seva normativa.

4. En tot el que no s'oposa als tipus de sancions descrits en els articles precedents i és complementari d'aquests, es manté en vigor el règim de les infraccions i sancions vigents en matèria de protecció sanitària contra radiacions ionitzants i d'instal·lació i utilització d'aparells de raigs X amb fins diagnòstics.

5. En cap cas es poden imposar diverses sancions per un mateix fet, encara que sí que es poden exigir altres responsabilitats que es dedueixin d'altres fets o infraccions que es hi concorrin.

Article 95.

Les infraccions a què es refereix aquesta Llei prescriuen: les molt greus, al cap de cinc anys; les greus, al cap de tres anys, i les lleus, al cap d'un any. El terme de la prescripció comença a córrer des del dia en què s'hagi comès la infracció. La prescripció s'interromp des del moment en què el procediment es dirigeixi contra el presumpte infractor, amb coneixement de l'interessat.

Les sancions prescriuen: les imposades per faltes molt greus, al cap de cinc anys; les imposades per faltes greus, al cap de tres anys, i les imposades per faltes lleus, al cap d'un any. El temps de pres-

cripció comença a córrer des de la data en què la resolució sancionadora sigui ferma, i s'interromp la prescripció per la iniciació, amb el coneixement de l'interessat, del procediment corresponent.»

Disposició addicional setena. *Fons per al finançament del segon cicle del combustible nuclear.*

Les quantitats recaptades a través de les tarifes elèctriques, així com els rendiments financers generats per aquestes, destinades a fer front als costos dels treballs corresponents a la segona part del cicle del combustible nuclear i gestió de residus radioactius produïts pel sector elèctric, s'han de destinar a dotar una provisió, i la dotació té la consideració de partida deduïble a l'impost de societats.

El mateix tractament és aplicable a altres formes de finançament dels costos de gestió dels residus radioactius.

Les quantitats recollides en la provisió només poden ser invertides en despeses, treballs, projectes i immobilitzacions derivats d'actuacions que preveu el Pla general de residus radioactius aprovat pel Govern.

Disposició addicional vuitena. *Paralització de centrals nuclears en moratòria.*

1. Es declara la paralització definitiva dels projectes de construcció de les centrals nuclears de Lemóniz, Valdecaballeros i Unidad II de Trillo, amb extinció de les autoritzacions concedides.

2. Queda derogat el Reial decret llei 12/1982, de 27 d'agost, pel qual es regula la intervenció de l'Estat a la central nuclear de Lemóniz.

3. Els titulars dels projectes de construcció que es paralitzen han de percebre, en els termes previstos en aquesta disposició, una compensació per les inversions realitzades en aquests i el cost del seu finançament mitjançant l'afectació a aquest fi d'un percentatge de la facturació per venda d'energia elèctrica als usuaris.

La compensació ha de ser plenament satisfeta en un termini màxim de vint-i-cinc anys, a partir de la data de l'entrada en vigor d'aquesta Llei.

El Ministeri d'Indústria i Energia ha d'establir el procediment de càlcul de l'annualitat necessària per satisfer la compensació, i, en conseqüència, de l'import pendent de compensació, que s'ha de determinar amb efectes de 31 de desembre de cada any, per projectes i titulars. La determinació dels interessos associats a la compensació ha d'atendre el tipus d'interès sobre dipòsits interbancaris en pessetes més un diferencial del 0,30.

Si, d'acord amb el que estableix el paràgraf primer de l'apartat 8, els titulars dels projectes de construcció paralitzats cedeixen a tercers el dret a percebre la compensació o una part d'aquesta, els diferents tipus d'interès aplicables a la part cedida s'han de determinar atenent el tipus d'interès sobre dipòsits interbancaris en pessetes més un diferencial de fins al 0,50. S'han d'establir per reglament els supòsits en els quals les condicions de cessió es poden realitzar a tipus d'interès de caràcter fix, determinat atenent els de les emissions realitzades per l'Estat més un diferencial màxim del 0,50 que permetin la plena satisfacció dels imports pendents de compensació referenciats a un tipus fix dins el termini màxim previst. En tot cas, les condicions de cada cessió, inclòs l'interès aplicable a aquesta, han de ser autoritzats per acord del Govern.

4. Com a valor base per a la compensació s'estableix el de 340.054.000.000 de pessetes per a la central nuclear de Valdecaballeros, 378.238.000.000 de pessetes per a la central nuclear de Lemóniz i 11.017.000.000 de pessetes per a la Unidad II de la central nuclear de Trillo. Aquest valor està referit a la data d'entrada en vigor de la Llei. La

distribució de la compensació corresponent a cadascun dels projectes entre els titulars s'ha de portar a terme en la quantia i la forma que aquests acordin. Els acords adoptats a aquest efecte han de ser sotmesos a l'aprovació del Ministeri d'Indústria i Energia.

Aquest valor base, l'ha de modificar, si és necessari, el Ministeri d'Indústria i Energia per tenir en compte les desinversions originades per les vendes dels equips realitzades amb posterioritat a aquesta data i les despeses derivades dels programes de manteniment, desmantellament i tancament d'instal·lacions que aprovi aquest Ministeri.

Les desinversions han de ser autoritzades pel Ministeri d'Indústria i Energia. Els propietaris de les instal·lacions han de realitzar, mitjançant procediments que garanteixin la lliure concurrència i unes condicions de venda adequades, les desinversions que l'esmentat Ministeri determini.

Igualment, el Ministeri d'Indústria i Energia ha de tenir en compte, per calcular l'import pendent de compensació, el valor d'alienació dels terrenys o emplaçaments de les instal·lacions o el valor de mercat degudament acreditat en el cas d'inici de la seva explotació pels propietaris.

5. L'import anual que representi la compensació que preveu aquesta disposició ha d'assolir almenys la quantitat de 69.000.000.000 de pessetes el 1994. Aquest import mínim s'ha d'incrementar cada any un 2 per 100, fins a la satisfacció íntegra de la quantitat total que s'ha de compensar. Per al període comprès entre la data d'entrada en vigor d'aquesta Llei i el 31 de desembre de 1994, la quantitat a què es refereix aquest apartat és la resultant d'aplicar a la quantitat prevista per a l'any 1994 un percentatge equivalent al representat pel nombre de dies compresos en aquest període en relació amb el nombre total de dies de l'any.

L'import resultant de l'aplicació del percentatge de la facturació a què es refereix l'apartat 6 i les quantitats mínimes considerades en el paràgraf anterior han de ser imputats a cadascuna de les instal·lacions els projectes de construcció de les quals han estat paralitzats definitivament d'acord amb el que preveu l'apartat 1 d'aquesta disposició i d'acord amb els valors base i la forma de càlcul que estableix l'apartat 4 anterior.

En el cas que els imports referits en el paràgraf anterior siguin, en algun cas, insuficients per satisfer els interessos reconeguts associats a la compensació a què es refereixen els paràgrafs tercer i quart de l'apartat 3 d'aquesta disposició, la compensació per al titular corresponent ha d'assolir l'any esmentat els interessos esmentats.

En cap cas, els titulars dels drets de compensació poden percebre un import superior al que els correspongui dels valors que estableixen l'apartat 4 de la present disposició i els interessos que siguin procedents de conformitat amb el que estableix l'apartat 3 d'aquesta disposició.

6. El percentatge de facturació per venda d'energia elèctrica afecte a la compensació, que als efectes de la disposició addicional quarta té el caràcter de cost específic, l'ha de determinar el Govern i ha de ser, com a màxim, del 3,54 per 100.

La recaptació i distribució d'aquest percentatge s'ha de portar a terme tal com preveu l'article 19 d'aquesta Llei. La Comissió del Sistema Elèctric Nacional ha d'adoptar en el procediment de liquidació les mesures necessàries perquè els perceptors de la compensació rebin la quantitat que els correspongui cada any abans del 31 de març de l'any següent.

7. En el cas que es produeixin canvis en el règim tarifari o qualsevol altra circumstància que afecti negativament l'import definit a l'apartat 6 o la percepció pels titulars dels drets de compensació dels imports que estableixen els paràgrafs primer i tercer de l'apartat 5,

l'Estat ha de prendre les mesures necessàries per a l'efectivitat del que disposen els esmentats apartats i la satisfacció en el termini màxim de vint-i-cinc anys esmentat en el paràgraf segon de l'apartat 3 d'aquesta disposició addicional.

8. Els titulars dels projectes de construcció a què es refereix l'apartat 1 d'aquesta disposició poden cedir a tercers, sense compromís o pacte de recompra explícit o implícit, el dret de compensació que reconeix aquesta Llei.

En particular, aquests drets es poden cedir, totalment o parcialment una o diverses vegades, a fons oberts que s'anomenen «fons de titulització d'actius resultants de la moratòria nuclear», dels que preveu la disposició addicional cinquena de la Llei 3/1994, de 14 d'abril, per la qual cosa s'adapta la legislació espanyola en matèria d'entitats de crèdit a la segona Directiva de coordinació bancària. Es pot procedir, a partir de l'entrada en vigor d'aquesta Llei, a la titulització mitjançant aquests fons als quals és aplicable el número 3 de la disposició addicional cinquena de la Llei 3/1994, de 14 d'abril, i el règim que preveuen els articles cinquè i sisè de la Llei 19/1992, de 7 de juliol, per als fons de titulització hipotecària, en tot el que no sigui estrictament específic de les participacions hipotecàries, amb les particularitats següents:

a) L'actiu dels fons ha d'estar integrat pels drets a la compensació que se'ls cedeixin i els rendiments produïts per aquests i el seu passiu pels valors que successivament s'emetin i, en general, per finançament de qualsevol altre tipus.

b) No és aplicable a aquests fons el que disposen el punt 2n del número 2 i el paràgraf segon del número 6 de l'article 5 de la Llei 19/1992, de 7 de juliol.

c) El règim fiscal d'aquests fons és el descrit al número 10 de l'article 5 de la Llei 19/1992, de 7 de juliol, per als fons de titulització hipotecària i les seves societats gestores.

L'administració d'aquests fons per les societats gestores està exempta de l'impost sobre el valor afegit.

Els fons de titulització d'actius resultant de la moratòria nuclear poden dotar, en cada exercici, lliurement l'import que correspongui a l'amortització dels drets de compensació que figurin en el seu actiu.

d) Quan els valors emesos amb càrrec a fons de titulització d'actius resultants de la moratòria nuclear estiguin dirigits a inversors institucionals, com ara fons de pensions, institucions d'inversió col·lectiva, o entitats asseguradores, o a entitats de crèdit o a societats de valors que realitzin habitualment i professionalment inversions en valors, que assumeixin el compromís de no transmetre posteriorment aquests valors a altres subjectes diferents dels esmentats, o quan aquests valors hagin de ser col·locats entre inversors no residents i no es comercialitzin en el territori nacional, no és obligatòria la seva avaluació per una entitat qualificadora, la seva representació mitjançant anotacions en compte, ni la seva admissió en un mercat secundari organitzat espanyol.

e) El negoci de cessió o constitució de garanties sobre els drets de compensació només es pot impugnar a l'empara del paràgraf segon de l'article 878 del Codi de comerç, mitjançant una acció exercida pels síndics de la fallida, en què es demostrï l'existència de frau en la cessió o constitució de gravamen, i quedant en tot cas estalvi el tercer que no hagi estat còmplice d'aquell.

En cas de fallida, suspensió de pagaments o situacions similars de l'entitat cedent dels drets de compensació de la moratòria nuclear o de qualsevol altra que s'ocupi de la gestió de cobrament de les quantitats afectades a aquests drets, les entitats cessionàries dels drets de compensació gaudeixen de dret absolut de separació en els termes que preveuen els articles 908 i 909 del Codi de comerç.

f) Les societats gestores de fons de titulització hipotecària poden ampliar el seu objecte social i àmbit d'activitats a l'efecte de poder administrar i representar fons de titulització d'actius resultants de la moratòria nuclear, i poden substituir, amb aquesta finalitat, la seva denominació legal actual per la de «societats gestores de fons de titulització». A més, es poden constituir altres societats per a la gestió dels fons de titulització d'actius resultants de la moratòria nuclear en els termes que es determinin per reglament.

9. La paralització produeix els efectes previstos a la legislació fiscal per a la terminació o posada en marxa dels projectes corresponents.

10. Si, en virtut de les normes aplicables per a la determinació de la base imposable en l'impost sobre societats, aquesta resulta negativa com a conseqüència de la paralització acordada en aquesta disposició, el seu import pot ser compensat en un període que no ha d'excedir els deu anys, comptats a partir de l'exercici fiscal en el qual la base imposable va resultar negativa.

11. L'amortització corresponent als actius afectes als projectes de construcció dels quals es paralitza definitivament s'ha de fer com a màxim en el termini de deu anys a partir de l'entrada en vigor d'aquesta Llei.

Disposició addicional novena. *Modificació de la Llei de creació del Consell de Seguretat Nuclear.*

1. Es modifica l'article 2 de la Llei 15/1980, de 22 d'abril, de creació del Consell de Seguretat Nuclear, que queda redactat en els termes següents:

«d) Portar a terme la inspecció i el control de les instal·lacions nuclears i radioactives durant el seu funcionament, per tal d'assegurar el compliment de totes les normes i els condicionaments establerts, tant de tipus general com els particulars de cada instal·lació, amb autoritat per suspendre'n el funcionament per raons de seguretat. Així mateix, de conformitat amb el que preveu l'article 94 de la Llei 25/1964, de 29 d'abril, sobre energia nuclear, el Consell de Seguretat Nuclear, iniciat un procediment sancionador en matèria de seguretat nuclear i protecció radiològica, ha d'emetre, amb caràcter preceptiu, un informe en el termini de dos mesos, per a l'adequada qualificació dels fets objecte de procediment. Aquest informe s'ha d'emetre quan la iniciació ho sigui a instància d'un altre organisme, o en el cas que havent-se incoat com a conseqüència d'una petició raonada del mateix Consell de Seguretat Nuclear, constin en el procediment altres dades a més de les comunicades per l'ens.»

2. Es modifica l'article 10 de la Llei 15/1980, de 22 d'abril, de creació del Consell de Seguretat Nuclear, i s'hi afegeixen els apartats següents:

«3.m) Els serveis d'inspecció i control que sigui necessari realitzar per garantir al màxim l'explotació i el funcionament adequats, així com la seguretat de les instal·lacions nuclears de fabricació de combustible i la fabricació adequada d'aquest.»

«5.m) Els serveis d'inspecció i control ressenyats a l'apartat m) del número 3 d'aquest article queden gravats amb la quota única mensual resultant d'aplicar el tipus del 0,8 per 100 al valor de la facturació per vendes d'elements combustibles fabricats a la instal·lació.

El tribut es merita mensualment i l'ha d'autoliquidar el subjecte passiu durant el mes següent a cada mes vençut.»

Disposició addicional desena. Comercialització.

1. El Govern, amb l'informe previ de la Comissió del Sistema Elèctric Nacional, tenint en compte l'evolució tecnològica, la regulació i experiències d'altres països, i l'objectiu d'aconseguir la millora en la qualitat del servei i atenció als usuaris, pot regular l'activitat de comercialització d'energia elèctrica que estan facultades per exercir les societats que reuneixen les característiques exigides encara que no exerceixin l'activitat de distribució. La comercialització consisteix en la venda als usuaris i en les actuacions relatives al mesurament de consums, facturació, cobrament i altres aspectes relacionats amb l'ús final de l'energia elèctrica.

2. L'activitat de comercialització d'energia elèctrica requereix l'autorització administrativa prèvia. En cap cas s'entén concedida en règim de monopoli ni concedeix drets exclusius.

3. Els sol·licitants han d'acreditar la suficient capacitat legal, tècnica i econòmica per a l'exercici de l'activitat d'acord amb l'autorització sol·licitada i reunir els requisits que es determinin per reglament.

Aquests requisits també afecten els distribuïdors que ampliiïn l'activitat de comercialització que desenvolupin en aquejll moment.

4. És aplicable a les societats comercialitzadores la regulació que preveu aquesta Llei, especialment la del capítol I del títol VIII, en el que és aplicable a la naturalesa d'activitat.

Els comercialitzadors tenen dret a l'ús de la xarxa en forma no discriminatòria, de conformitat amb l'article 41.

Disposició addicional onzena. Societats cooperatives.

Les societats cooperatives de consumidors i usuaris poden realitzar, en els termes que resultin de les lleis que les regulen, les activitats de distribució, producció en règim especial, i, si s'escau, comercialització d'energia elèctrica, d'acord amb aquesta Llei i les disposicions que la despleguen.

Les societats cooperatives han d'ajustar la seva comptabilitat al que disposa l'article 20.1 i les seves activitats, al que disposa l'article 14.

Disposició addicional dotzena. Legislació especial en matèria d'energia nuclear.

Les instal·lacions de producció d'energia elèctrica a les quals és aplicable la legislació especial en matèria d'energia nuclear es regeixen per aquesta, a més de regir-se pel que disposa aquesta Llei.

Disposició addicional tretzena. Actualització de sancions.

El Govern, per reial decret, ha de procedir periòdicament a l'actualització de l'import de les sancions que preveuen el títol X i el capítol XIV de la Llei 25/1964, de 29 d'abril, modificat per la disposició addicional sisena d'aquesta Llei, tenint en compte la variació dels índexs de preus al consum.

Disposició addicional catorzena. Sistemes elèctrics insulars i extrapeninsulars.

1. Als efectes dels costos reconeguts als sistemes insulars i extrapeninsulars, s'ha d'establir la previsió anual de funcionament de les instal·lacions de generació, d'acord amb la demanda prevista, i ho ha de realitzar el Ministeri d'Indústria i Energia, amb la participació de les comunitats autònomes competents.

2. Les funcions que atribueix a la Comissió del Sistema Elèctric Nacional l'article 8.1, setena, s'han d'exercir amb la participació de les comunitats autònomes en el

cas dels sistemes elèctrics insulars i extrapeninsulars no interconnectats al sistema peninsular.

Disposició addicional quinzena. Deducció per inversions.

1. Les inversions en actius fixos materials nous, llevat de la inversió en terrenys, de les empreses que realitzin activitats destinades al subministrament d'energia elèctrica exercides en el sistema integrat, i l'objectiu de les quals sigui el de millora mediambiental i l'estalvi i l'eficiència energètica en l'àmbit de subministrament de l'energia elèctrica, tenen la mateixa consideració que les previstes a l'article 26 de la Llei 61/1978, de 27 de desembre, de l'impost sobre societats, en tot el que li és aplicable.

Aquesta deducció per inversions s'ha d'ajustar en tots els requisits per a la seva aplicació a la normativa de la Llei de l'impost sobre societats i és aplicable a les inversions iniciades a partir de l'entrada en vigor d'aquesta Llei.

2. El Ministeri d'Indústria i Energia, a través de la Direcció General de l'Energia, és l'òrgan competent per emetre informe sobre les sol·licituds d'inversions que es vulguin acollir als beneficis fiscals que preveu l'apartat 1 d'aquesta disposició.

Disposició transitòria primera. Aplicació de disposicions anteriors.

Mentre no es dictin les normes de desplegament d'aquesta Llei que siguin necessàries per a la posada en pràctica d'alguns dels seus preceptes, es continuen aplicant les corresponents disposicions en vigor en matèria d'energia elèctrica.

Disposició transitòria segona. Efecte d'autoritzacions anteriors.

1. Els qui a l'entrada en vigor d'aquesta Llei siguin titulars d'instal·lacions autoritzades poden continuar en l'exercici de les seves activitats dins els termes de l'autorització. Aquestes autoritzacions s'entenen transferides a les societats que s'hagin de constituir al seu moment d'acord amb la disposició transitòria tercera.

2. Els expedients d'autorització d'instal·lacions elèctriques iniciats amb anterioritat a l'entrada en vigor d'aquesta Llei s'han de tramitar fins a la seva resolució de conformitat amb la legislació anterior.

Disposició transitòria tercera. Separació d'activitats.

1. L'exigència de separació d'activitats de generació i distribució mitjançant el seu exercici per societats mercantils diferents regulada a l'article 14 d'aquesta Llei és aplicable a les societats que en el moment d'entrada en vigor de la Llei realitzin activitats elèctriques de generació i distribució conjuntament, quan el Govern així ho disposi per reial decret, que ha de ser aplicable abans del 31 de desembre del 2000. La Comissió del Sistema Elèctric Nacional ha d'emetre un informe abans del 31 de desembre de 1998 sobre els efectes que es poden produir en les societats afectades derivades de circumstàncies o compromisos existents en el moment d'entrada en vigor d'aquesta Llei, i també sobre la incidència de la separació jurídica en el tractament retributiu de les societats, i ha de proposar una data per a la seva efectivitat. En qualsevol cas, entre l'emissió de l'informe de la Comissió del Sistema Elèctric Nacional i la decisió del Govern per reial decret prevista, ha de transcórrer un termini mínim d'un any.

Les autoritzacions de noves instal·lacions de producció amb posterioritat a l'entrada en vigor d'aquesta Llei

únicament poden ser atorgades a favor de societats que s'atinguin a les prescripcions de l'article 14.

2. A les aportacions dels actius afectes a les diferents activitats elèctriques que s'efectuïn en compliment de l'exigència de separació d'activitats en aquesta Llei, se'ls aplica el règim que preveu per a les aportacions de branques d'activitat la Llei 29/1991, de 16 de desembre, d'adequació de determinats conceptes impositius a les directives i reglaments de les Comunitats Europees, encara que es realitzin amb anterioritat a l'acord del Govern esmentat a l'apartat 1.

Els aranzels de notaris, registradors mercantils i de la propietat corresponents als actes necessaris d'adaptació a l'exigència de separació d'activitats que imposa aquesta Llei queden reduïts al 10 per 100.

3. Fins que d'acord amb l'apartat 1 d'aquesta disposició es decideixi l'exigència de separació d'activitats, les empreses elèctriques han de procedir a separar comptablement les seves activitats elèctriques.

Les transaccions relatives a generació, intercanvis internacionals, transport i distribució amb els diferents subjectes del sistema elèctric han de ser imputades separatament, i les empreses han d'actuar en els diferents conceptes de generadors i distribuïdors de forma segregada.

4. La separació jurídica perquè les empreses elèctriques realitzin activitats en el règim especial, en el sistema independent, en altres sectors econòmics o efectuïn actuacions elèctriques a l'exterior, d'acord amb l'article 14 d'aquesta Llei, s'ha de realitzar en un termini màxim de sis mesos.

Disposició transitòria quarta. *Traspàs de funcions d'OFICO.*

La Comissió del Sistema Elèctric Nacional ha d'assumir les funcions de l'Oficina de Compensació d'Energia Elèctrica (OFICO), en la forma que determini el Govern.

S'ha de regular per reglament el traspàs de les funcions i dels mitjans necessaris per al seu desenvolupament. Una vegada efectuat el traspàs, s'ha d'extingir l'Oficina.

Disposició transitòria cinquena. *«Red Eléctrica de España, S.A.».*

«Red Eléctrica de España, S.A.», continua exercint la gestió de l'explotació unificada en la forma desplegada en el títol V.

L'adequació de les participacions socials al que disposa l'article 33.2 s'ha de realitzar abans del 31 de desembre de l'any 2000, mitjançant la transmissió d'accions o, si s'escau, de drets de subscripció preferent. S'han de modificar els estatuts socials per introduir-hi la limitació de participació màxima que estableix l'esmentat article 33.2. El quòrum de constitució de la Junta General que acordi les modificacions estatutàries que exigeix aquesta disposició addicional ha de ser, sigui quin sigui el quòrum estatutari, el dels apartats 1 i 2 de l'article 103 de l'esmentat text refós, i s'han d'adoptar els acords corresponents amb les majories a què es refereix l'esmentat article, sigui quina sigui la majoria establerta estatutàriament.

Disposició transitòria sisena. *Beneficis de la Llei 82/1980, de 30 de desembre.*

Les instal·lacions de producció elèctrica que, de conformitat amb disposicions i resolucions anteriors a l'entrada en vigor d'aquesta Llei, gaudeixin d'alguns dels beneficis que regula la Llei 82/1980, de 30 de desembre, mantenen el seu dret a aquests després de l'entrada en vigor.

S'han d'establir per reglament les condicions i el procediment d'adaptació de les instal·lacions al règim de producció en règim especial regulat en aquesta Llei.

Disposició transitòria setena. *Distribuïdors no subjectes al Reial decret 1538/1987, d'11 de desembre.*

Fins que no es desplegui l'article 16.1.c), específicament pel que fa als mecanismes equivalents, els distribuïdors als quals no sigui aplicable el Reial decret 1538/1987, d'11 de desembre, poden continuar amb el seu règim econòmic actual.

Disposició derogatòria única.

1. A l'entrada en vigor d'aquesta Llei, queden derogades sense perjudici del que disposen les disposicions transitòries:

– La Llei 49/1984, de 26 de desembre, sobre explotació unificada del sistema elèctric nacional.

– Reial decret 91/1985, de 23 de gener, pel qual es constitueix la societat estatal «Red Eléctrica de España».

– Decret de 12 de març de 1954 pel qual s'aprova el text unificat del Reglament de «Verificacions Elèctriques Regularitat en el Subministrament d'Energia».

– Reial decret 2949/1982, de 15 d'octubre, pel qual es donen normes sobre empreses elèctriques i s'aprova el reglament corresponent.

– Llei 10/1966, de 18 de març, d'expropiació forçosa i sancions en matèria d'instal·lacions elèctriques.

– Decret 2619/1966, de 20 d'octubre, pel qual s'aprova el Reglament de la Llei 10/1966, de 18 de març.

– Decret 2617/1966, de 20 d'octubre, sobre autorització d'instal·lacions elèctriques.

– Reial decret 2194/1979, de 3 d'agost, pel qual es regula l'Oficina de Compensació de l'Energia Elèctrica (OFICO).

– Reial decret 419/1987, de 6 de març, pel qual es modifica l'anterior.

– Llei 82/1980, de 30 de desembre, sobre conservació de l'energia, i les seves disposicions de desplegament en el que s'oposin al que disposa aquesta Llei.

– Reial decret 907/1982, de 2 d'abril, de foment de l'autogeneració d'energia elèctrica.

– Reial decret 1217/1981, de 10 d'abril, de foment de la producció hidroelèctrica en petites centrals.

– Reial decret 1544/1982, de 25 de juny, sobre foment de construcció de centrals hidroelèctriques.

2. Igualment queden derogades les disposicions dictades en desplegament o execució de les anteriors i qualsevol altra quan s'oposi al que disposa aquesta Llei.

Disposició final primera. *Caràcter de la Llei.*

1. Aquesta Llei té caràcter bàsic, d'acord amb el que estableix l'article 149.1.13a i 25a de la Constitució. També té caràcter bàsic, en el que sigui procedent, el desplegament reglamentari dels títols o preceptes d'aquesta Llei sobre disposicions generals i planificació, ordenació del sistema elèctric nacional, règim econòmic, retributiu i tarifari i explotació unificada del sistema elèctric nacional.

2. S'exclouen d'aquest caràcter bàsic les referències als procediments administratius, que regula l'Administració competent, ajustant-se en tot cas al que estableix la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú.

3. Els preceptes del títol IX, relatius a expropiació forçosa i servituds, són d'aplicació general a l'empara del que preveu l'article 149.1.8a i 18a de la Constitució.

4. Les instal·lacions de competència exclusiva de l'Estat a què es refereix l'article 149.1.22a de la Constitució es regeixen, en tots els seus aspectes, pel que disposen aquesta Llei i les seves disposicions de desplegament.

5. Correspon a les comunitats autònomes el desplegament normatiu i l'execució sobre les instal·lacions de producció, transport i distribució de la seva competència, sense perjudici del que preveu la normativa bàsica estatal.

Disposició final segona. *Delegació del Govern en l'exploració del sistema elèctric.*

Queda extingida la Delegació del Govern en l'exploració del sistema elèctric nacional.

Disposició final tercera. *Desplegament i execució.*

El Govern ha de dictar totes les disposicions que siguin necessàries per al desplegament i l'execució d'aquesta Llei.

Per tant,

Mano a tots els espanyols, particulars i autoritats, que compleixin aquesta Llei i que la facin complir.

Madrid, 30 de desembre de 1994

JUAN CARLOS R.

El president del Govern,
FELIPE GONZÁLEZ MÁRQUEZ